

Nedoslednost

V času intenzivnega izboljševanja materialnega stanja študentov in politike štipendiranja ponekod še vedno naletimo na primere, ko k tej problematiki pristopajo na nedosleden način. Vzemimo primer OBČINE LJUBLJANA—CENTER, kjer je znašal narodni dohodek na prebivalca v letu 1963 1.145.000 din, družbeni načrt za leto 1964 pa predvideva dvig narodnega dohodka na približno 1.337.000 din. Ti podatki kažejo, da sodi ta občina med najbogatejše v naši državi.

Temeljni zakon o štipendiranju predvideva v svojih določilih okrajne in občinske štipendijske komisije. Ko je neki odbornik omenjene občinske skupščine predlagal ustanovitev te komisije, so predlog z večino glasov v zborih skupščine zavrnili. Namesto te posebne komisije bi torej skrbela za štipendiranje komisija za kadrovska vprašanja oziroma v okviru te komisije podkomisija za štipendiranje.

Ker so o tem primeru razpravljali na skupščini slavisti na filozofski fakulteti, smo se pri pristojnem občinskem forumu pozanimali o podrobnostih štipendijske politike v tej občini. Sredstva za štipendije so ostala v preteklem letu neizkoriščena, ker po besedah občinskega tajnika ni bilo zadostnega odziva na razpise štipendij. Menimo, da so ta sredstva ostala neizkoriščena zaradi pre nizkih štipendij, saj je skoraj nemogoče misliti, da med študenti ni zanimanja za zaposlitev v osrednji ljubljanski občini.

Nujno bi torej bilo, da tudi pri občini Ljubljana—Center osnujejo štipendijsko komisijo, ki bo znala bolj kompleksno obravnavati in reševati kadrovska vprašanja. Sprašujemo se namreč, kam bi nas peljalo, če bi zgledu občine Center sledile tudi ostale občine!

AGO KOSTIČ

tribuna

LIST SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana, 29. aprila 1964

Štev. 15

O b prvem maju navadno pišemo uvodnike o čikaških žrtvah, o skupnih interesih delovnih ljudi, o mednarodni solidarnosti delavcev in o delu, ki naj bo osnova materialnega položaja in družbenega ugleda človeka.

Delo je ustvarilo človeka in z nesvobodnim, odtujenim delom je človek izgubil svojo svobodo. Zgodovina človeka je zgodovina dela. Razvoj družbenih oblik in gospodarskih sistemov je hkrati razvoj človekovega dela.

Kakšno je delo človeka naše družbe? V socialističnem delu se človek ne pohablja, ampak se izgrajuje. Svobodno socialistično delo je tisto, pri katerem ima človek zadovoljstvo, da spozna, oblikuje in plemeniti naravo. Materialna spodbuda in formalni družbeni položaj v razviti socialistični družbi ni osnovni namen dela nekega človeka, temveč je to le pogoj dela in družbeno priznanje vrednosti in uspešnosti dela.

Danes velikokrat opažamo, da so ti principi obrnjeni. Denar in funkcije ter s tem povezan družbeni ugled so marsikdaj še osnovni namen dela, tako delo je nesvobodno ter duhovno in moralno pohablja človeka, prav tako kot nekatere delavce telesno po-

habljajo žveplovi plini in osemurni delavnik ob pomanjkljivi prehrani.

Delovne odnose v naši družbi še vedno pačijo zgodovinsko nastale neenakosti in novo nastale odtujitve, ki iz njih izvirajo. Odpravljanje vzrokov nesvobodnega dela in graditev novih delovnih odnosov, vrednih človeka, je tudi delo. Za to delo ni in ne mo-

re biti neposrednih materialnih stimulacij in navadno ni »družbenega ugleda.« Prav zato je to delo lahko najsvobodnejše delo, ki je danes možno, saj v njem človek realizira in omisli vse, kar je v njem najbolj človeškega. Prav bi bilo, da bi se prav vsak človek zavestno odločil tudi za tako delo.

I. Kreft

Kolegicam in kolegom, pedagoškim delavcem

in ostalemu osebju na univerzi,

visokih in visjih šolah

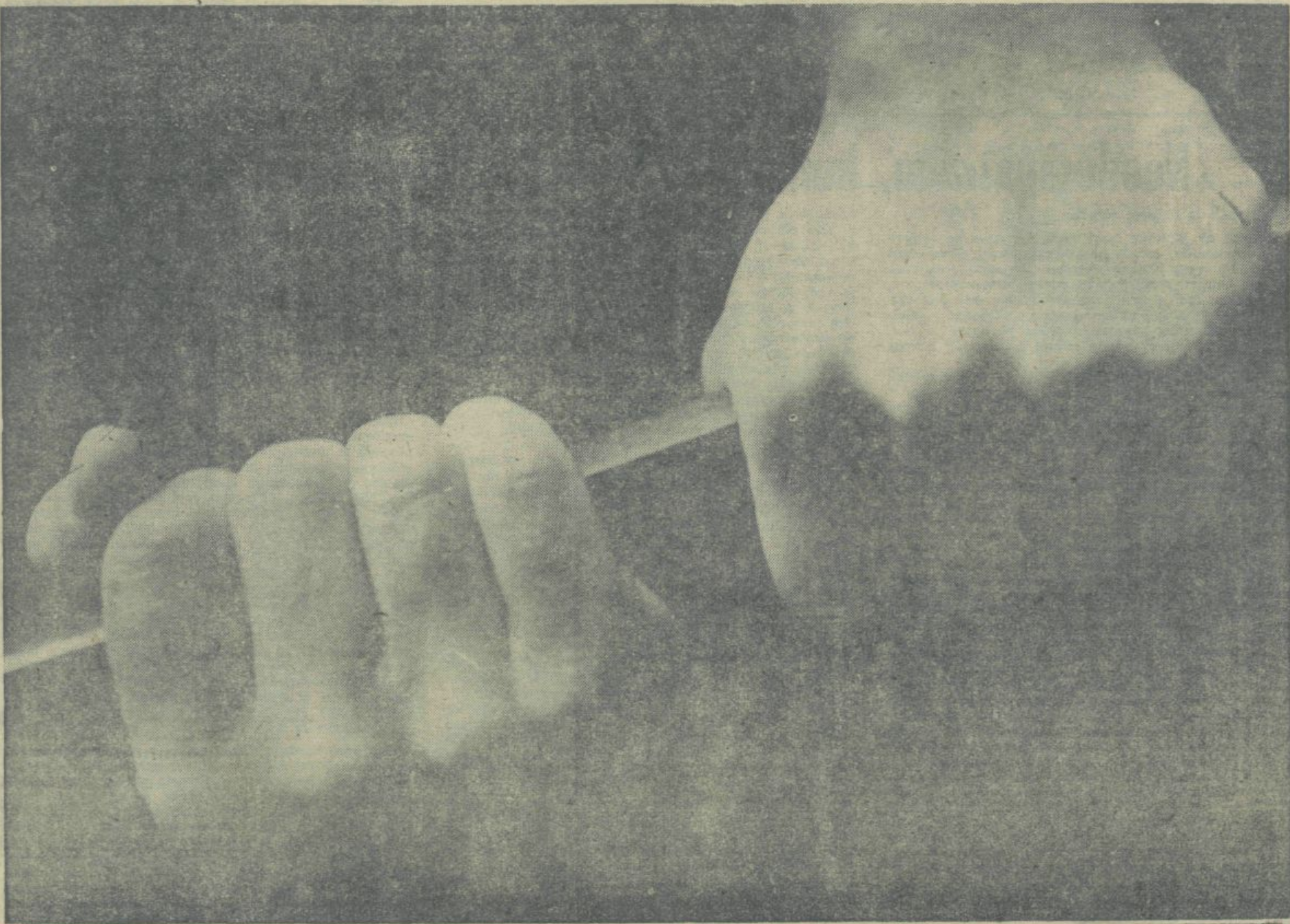
ter akademijah, bralcem Tribune

in vsem delovnim ljudem Jugoslavije

čestitamo

ob

prazniku dela

Novi tabor v Ankaranu vas pričakuje

Skoraj vedno prazni študentski žep si pač ne more privoščiti hotelov ali daljnih južnih krajev. Pa tudi zakaj, saj pravijo, da je brezskrben oddih pod šotori s kolegi iz fakultet ob karfah in žogi in sproščenih tovariških družbah najlepše razvedrilo. Ni ti treba biti ferijalec niti tabornik ali član kakšne druge organizacije, v študentskem taboru v Ankaranu boš vedno dobrodošel. Plaža je čudovita, morje prijetno, okolica pa verjetno ena najlepših na našem Jadranu. No, saj je postala v zadnjem času že pravi vrvež najrazličnejših narodnosti. Pravijo, da sicer marsikdo pride v Ankaran prvič, toda nihče zadnjič. In letos jih bo prišlo zopet več, kajti kapaciteta se je povečala, ker so priveditelji že doslej tožili nad prevelikim številom gostov.

Te dni kočujejo z zadnjimi deli na čvrstem objektu in sanitarijah, terase in športna igrišča pa bodo še naprej urejevale študentske brigade, ki bodo zadnja dela opravile šele letošnje jesen. Tako bodo tudi letos na objektu delali dve brigadi po 70 brigadirjev in sicer izmenoma dopoldne in popoldne. Je pač tako, da igrišča za košarko in nogomet, ki sta že pripravljena, ne zadoščata. Treba je poskrbeti za zabavo in razvedrilo tudi tistih, katerih pričakovanja in želje segajo še dalje. Sicer pa bodo že letos na razpolago tudi mize

za namizni tenis in več čolnov. Uprava letovišča bo tedensko prirejala tudi dnevne in nočne izlete z motornimi čolni v bližnje izletniške kraje.

KAJ STORITI PREDEN ODPOTUJEMO?

Interesentov za letovanje v taboru je tudi letos že precej. Tistim pa, ki so zgrešili »izčrpana« obvestila po oglasnih deskah, bi morda pomagalo naslednje: študent, ki bi si želel zagotoviti mesto v taboru, se mora potruditi do Poljanske 6, kjer na univerzitetnem odboru vplača kavcijo 1000 din in navede število dni, ki jih namerava preživeti v Ankaranu. Če pa se študent v primeru da si je premislil in ne namerava oditi v Ankaran, ne odjavi pravočasno (tri dni pred nameranim odhodom), kavcija zapade. Cena celodnevne oskrbe in ležišča bo letos 590 do 610 din. Cene so v primerjavi z ostalimi podobnimi tabori še vedno zelo nizke.

NOVI TABOR — PRESENECENJE

Tisti, ki so v Ankaranu že letovali, bodo morda ob prihodu v tabor malce presenečeni. Novi tabor je namreč pomaknjen dva kilometra od starega v smeri proti Debelemu rtiču in ga z razliko od prejšnjih let poleg šotorov sestavljajo tudi week-end hišice, ki bodo nudile zatočišče 180 letovalcem. Uprava je posebej ponosna na

novi moderno kuhinjo in jedilnico, urejenih pa je tudi nekaj teras, kjer se bodo lahko ljubitelji temnih polti od ranega jutra do poznega večera neusmiljeno »prazili« na vročem julijskem in avgustovskem soncu. Neprenehoma bosta poslovala tudi dva nova bifeja, eden v taboru in eden na plaži. V taboru bo letos v vsaki izmeni na razpolago približno 400 ležišč, 70 pa jih bo tudi letos namenjeno brigadirjem. Razen razlike v kapaciteti bodo šotori letos precej udobnejši, zgrajeni na betonskih ploščah in se zato ni bati poplavl, ki so letovalce prejšnja leta precej nadlegovale. Novost bo tudi elektrika v šotorih.

Na novozgrajeni terasi bo vsak večer ples ob zvokih stalnega orkestra, poleg tega pa bodo poskušali goste včasih razvedriti tudi z drugimi zabavnimi prireditvami. Predvidene so razne individualne in skupinske zabave, ki jim zlobneži pravijo »ferijalne«. Športniki se menda ne bodo pritoževali — igrišča so že pripravljena in pričakujejo, da bodo kot vsako leto tudi letos polna navdušenih »zogobrcarjev«. Tudi letos bodo verjetno najbolj priljubljene nočne tekme. Nekateri trde, da bližnje gostilne »Pri županu«, ki v stilu ljubljanske »Katrce« pestri življenje v taboru, ne kaže podcenjevati. Kdor pa se kljub vsej tej pestrosti življenja v taboru in bližnji okolici slučajno ne bi dovolj dobro počutil,

se bo lahko po želji podal kam naprej: s popularno »barko« ali avtobusom v Koper, od tod pa morda še dalje v Piran ali celo Portorož. Priljubljena izletniška točka so tudi Hrvatin, odkoder je ponoči čudovit razgled na tisočere luči Trsta.

TABOR — GOSTITELJ ZSJ -V POČITNICAH

Bolj kot prejšnja leta bo letos tabor prizorišče poletnih seminarjev in drugih oblik dela ZSJ. Tako bo Ankaran postal študentsko rekreacijsko in hkrati vzgojno središče v počitnicah.

PRIHOD IN SPREJEM GOSTOV

Z rezervacijo avtobusnega sedeža se boš izognil prerivanju po vlakih in udobno pripotoval v Koper, od tod pa z avtobusom, ki odhaja vsako uro, v Valdofro. Ob prihodu v tabor ti bodo gostitelji odredili šotor, kjer boš spal, dobil boš bloke za hrano, seznanili pa te bodo tudi z disciplino v taboru, za katero pa eksperti trde, da le ni tako »železna«, kot se zdi na prvi pogled. Če boš tukaj letos prvič in boš morda pripotoval sam, si nikar ne beli glave s tem, kjer in kako bi našel prijetno družbo, saj te bo občutek prijetne domačnosti spremljal že pri prvih korakih po taboru. Da se ne bi zgolj zabaval in poležaval, poskrbi osebje kuhinje, ki te (na srečo) le enkrat zaposli v svoji stroki. Ne boš se ubadal z lonci in stal ves prepoten ob neznosno vroči peči, pač pa boš skrbno lupil krompir in pral umazano posodo. Tega verjetno ne boš počel prvič, skoraj gotovo pa ne zadnjič v življenju...

Na vrsti ste, da čim prej pohitite iz zadušljivega sveta reformiranih reform, iz razmišljanja o izpitih, rokih, pogojih... — v svet brezskrbnosti, sonca in prešernega smeja, ob našo lepó obalo, v naš novi tabor v Ankaranu. Srečko Butar

Razprava »čas in sveta« v Naselju

Prefekto sredo je bila v Študentskem naselju še ena od razprav, ki se je zavlekla čez polnoč. V udeležbi pa je bila od prejšnjih razprav ta razlika, da so skoraj vsi udeleženci vztrajali prav do konca. To pa pove nekaj tudi o razpravi sami, ki je bila brez dvoma zanimiva. Tovarišica Vida Tomšičeva je odgovarjala na vprašanja, ki so jih študenti postavljali pismeno. Morda bi bila razprava živahnjejša, če bi spraševali ustmeno, in bi se lažje usmerili na določen problem. Če bi študentje spraševali sami in ne preko listkov, bi bilo brez dvoma več resnejših vprašanj, prav tako pa bi lahko vsakdo natančneje obrazložil svoje vprašanje in svoje misli. Tovarišica Tomšičeva se je potrudila, da je tudi na vprašanja, ki niso bila s problematiko razprave neposredno povezana, odgovorila z argumenti in ne samo s pojasnili. I. K.

Poziv skupščine agronomov

Na redni letni skupščini študentov agronomije, ki je bila v četrtek, 23. aprila na biotehniški fakulteti, so se študentje v mnogih razpravah dotaknili izredno težkih študijskih pogojev na biotehniški fakulteti, ki so za oddelke te heterogene fakultete, ki imajo predavanja in vaje v zgradbi fakultete na Krekovem trgu, naravnost obupni. Zaradi preobremenjenosti dotrajanih šestih predavalnic, nefunkcionalnosti prostorov, ki povsem onemogočajo razvijanje sodobnega študijskega procesa, je urnik predavanj in vaj za vse letnike in smeri tako razbit, da se odvija pouk ves dan, popoldne in dopoldne. Seveda je ob takšnih objektivnih pogojih sleherni sproten študij skorajda onemogočen in zahteva od študentov in predavateljskega kadra maksimum naporov. Edin izhod iz te situacije bi bila čimprejšja dograditev vsaj enega dela objektov fakultete, ki so v izgradnji.

Uprava fakultete je na skupščini seznanila študente s potekom izgradnje, ki se je v zadnjem letu nepredvideno zavlekla in bi po obstoječem načrtu izgradnje bila prva etapa izgradnje zaključena šele v letu 1966.

Kritično stanje na fakulteti pa nujno zahteva, da se vsaj v začetku poletnega semestra 1965 eden izmed objektov (objekt sadjarsko-vinogradniško-vrtnarske smeri) usposobi za reden pouk. S tem v zvezi je fakultetna uprava že ukrepala in na podlagi razgovora, ki je bil na fakulteti dne 17. IV. 1964 med predstavnikom IS SRS tovarišem Čačinovičem, sekretarjem sekretariata IS SRS za raziskovalno delo in visoko šolstvo tovarišem Tuškom, sekretarjem za kmetijstvo in gozdarstvo IS SRS Perovškom ter predstavnik fakultete, poslala dopis in obrazložitev sekretariatu za raziskovalno delo in visoko šolstvo — skla-du za šolstvo. Da bi lahko omenjeni objekt dogradili do letnega semestra 1965, bi bilo nujno, da bi lahko v letošnjem letu prenesli 30 mil. iz sredstev za opremo na sredstva za izgradnjo. Nujno bi se bilo, da bi sklad za šolstvo odobrili cca. 60—80 milijonov iz vsote, ki je namenjena za prihodnje leto. S temi sredstvi bi bila pospešena izgradnja objekta za SVV smer omogočena.

Drugo aktualno vprašanje finansiranja na biotehniški fakulteti predstavlja vsota

31 milijonov, ki jih je fakulteta v letu 1963 odstopila tajništvu univerze za nastavitve novih asistentov na fakultetah, ki niso razpolagale z zadostnimi sredstvi v ta namen. Od te vsote, ki ni bila v celoti izkoriščena, je dobila fakulteta povrnjenih cca 15 milijonov in bi bilo logično pričakovati, da bo z redno dotacijo za letošnje leto dobila povrnen tudi preostanek. Kljub temu, da pogodba o dotiranju še ni podpisana in torej povrnitev te razlike še ni dokončno odklonjena, pa je treba prav zato na to pravočasno opozoriti; znano je namreč, da fakulteta razvija celo vrsto nepeдагоških dejavnosti (botanični vrt, center za uporabo nuklearne energije, poskusno polje in amperografski vrti), za katere fakulteta namenja vsako leto cca. 20 milijonov in bi bilo zaradi manjkajočih sredstev onemogočeno redno delovanje vseh dejavnosti fakultete.

Skupščina ZS agronomov je sprejela sklep, da morajo študentje po možnosti sodelovati pri reševanju materialnih vprašanj na fakulteti. Čimprejšnje izboljšanje teh vprašanj bi nedvomno veliko prispevalo k izboljšanju študijskega procesa na fakulteti Ivo Vajgl

Neodogmatizem, humanistične vede in naša sodobnost

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Znanost ali filozofija torej zunanjega sveta ne spreminjata neposredno, ampak preko notranjega človekovega sveta, preko njega postane praktični. Čim manj je vključen ob neposrednem proizvodnem procesu, čim manj je vključen vanj kot zgolj delavec, subsumiran pod delo, tem večje in neposredno praktične postajajo filozofija in posamezne humanistične znanosti. Posebno pa danes pri nas, ko zmeraj bolj spreminjamo vnanje prisiljujoče železne družbene zakonitosti.

Vzporedno s preraščanjem teh zakonitosti posameznih področij družbenega življenja se preraščajo tudi filozofija in ostale znanosti kot osamosvojen, druga od druge več ali manj ločene in medsebojno odtujene. Ta proces poteka zelo počasi ter praksa največkrat prehiteva teorijo, namesto da bi bila teorija pred prakso. Zato je naša naloga, da proces pospešimo. Glavni subjektivni vzrok za to zaostajanje je v težnji, da bi bili z rezultati svojega dela zmeraj na politično-ideološki liniji. Posledica je seveda ta, da smo vedno z njo, saj je zakonitost vsakega naprednega razvoja, da njegova rezultanta sledi iz tendence, ki so pretežno pred njo in ne iz tistih, ki so na njej ali za njo.

Poseben problem, ki sledi iz preraščanja in sintetiziranja filozofije ter znanosti, je ukinjanje njihove ideološkega in njihove preraščanje v eno samo emancipirano in integrirano zavedanje prirode in družbe. Marx, ki je to delo s svojim Kapitalom začel, je zaradi nujne omejenosti svoje opredeljenosti življenjske moči ob samem začetku že tudi eksistenčno klonil in svoje zamisli integriranja in razodtujitve tako posameznih znanosti med seboj kot njihove odnosa s filozofijo ni dokončal niti v obliki kritike, kar si je predpostavil za pogoj za nadaljnje delo. Vse do danes njegove poti v celotni njeni zasnovanosti ni nihče nadaljeval. Zato pretekli in sedanji marksisti niso njegovi dejanski nadaljevalci, to je preraščevalci, saj on sam sebe neprestano preraščal, ampak več ali manj epigoni. Kar je Marx v svoji kritičnosti integriral, so eni z nekritičnim pozitivizmom, ne glede na kvalitativne razlike med njimi, dezintegrirali. Namesto enotne kritike politične ekonomije, sociologije, zgodovine itd., imamo spet pozitivistično politično ekonomijo, sociologijo itd. v njihovi medsebojni razcepljenosti. Sklicevanje na prakso, ki vsaj relativno kontinuirane nadaljnje preraščanje poti kaže ni-

dovoljevala, je nezadostno argumentirala. Praksa namreč ni bila nič slabša kot predhodna, čeprav je bila morda bolj zapletena. Je bila pa zato v temeljih globlje razjasnjena. Zgovorjanje na subjektivno nemožnost, da bi neki posameznik v sedanosti zaobjel vse bogastvo dejanskosti, je opravičljivo samo delno, kajti pri marsikem je delo mogoče z zadostno iznajdljivostjo organizirati teamsko. Gre enostavno za to, da bi morali marksisti na vsaki stopnji družbenega razvoja prezentirati ideološki obstoječe družbene zavesti, kot zavesti odtujene in v sebi razklane družbene prakse. Obenem bi morali z ugotavljanjem stanja v določenem časovnem prerezu ne zasledovati, kakor se običajno dogaja, marveč biti v izvidnici naše revolucije, katere temeljna struja do sedaj je preraščala še pričujočo razklanost prakse in družbe in s tem omogočala, čeprav ne v smislu vulgarnih materialistov in dogmatikov, dezideologiziranje naše družbene zavesti in njenih posameznih oblik. Ravno zaradi nepriznatosti marksističnih nosilcev družbenih ved v samem jedru in hkrati na konici dogajanja je proces počasnejši, kakor bi lahko bil.

Toda zakaj je bila potem kljub temu revolucija započeta in se v krčih še zmeraj razraščala? Če abstrahiram objektivne pogoje, ki so jo omogočali, kar v tej povezavi smem; če nadalje abstrahiram zavzetost revolucionarnih moči, ki so bile ob pravem času prisotne, kar tudi smem, analiziram pa zavest teh sil, zlasti vodstva, ki je bila prepojena z rezultati znanstvenega socializma, ne da bi zanikali tudi njihov prispevek k tem rezultatom, čeprav je bil vsekakor v manjšini do klasikov marksizma, predvsem Marxa samega, ugotovim, da so v glavnem izhajali iz rezultatov, do katerih je, recimo, Marx prišel šele na koncu svojega abstrahiranja in analiziranja, ne pa iz tistih, ki so te poslednje porajali, kaj šele iz celotne globine njegove metode. V začetku je bila n. pr. zato dolgo časa osnova ekspropriacija ekspropriatorjev, ki jo še danes marsikdo zamenjuje z ukinitvijo človekove odtujenosti sploh, čeprav je dejansko le neposredni predpogoj za mnogo osnovnejši cilj, namreč preraščanje družbene delitve dela na materialno in duhovno. Takšen pristop k dejstvu je sprva učinkovit, dokler se revolucijo da usmerjati po splošnih načelih iz centra s pomočjo različnih političnih kanalov in vodov. Toda čim bolj se revolucija širi, čim bolj se iz politične razvoja v družbeno sploh na vseh nivojih in v vseh plasteh, tem pomanjkljivejši postaja. Zato danes takšna žela po izvornem Marxu.

Zakaj je preraščanje ideološkega posameznih oblik zavesti tako važno? Ker je ideološka zavest sprevrnjena in

odtujena zavest, pa čeprav je to ideološka zavest delavskega razreda in ta zavest bo takšna vse dotlej, dokler bo delavski razred kot takšen obstajal, se pravi, dokler bo človek subsumiran pod delo in neceloviti zaradi družbene razdeljenosti dela. Kako se je to od Marxa naprej pozabljalo, nam nazorno izraža razvoj pojma ideologija do danes, ko ne pomeni več odtujene in sprevrtnje zavesti z negativnim predznakom, ampak le politično zavest s pozitivnim predznakom. Potemtakem je tudi tu potrebna depolitizacija.

Najhušja ovira na tej poti bo neodogmatizem. Ta sicer ne ostaja več pri množici dogem, a v zameno za to, da je odstopil kritiki vse obrobne, sprva nedotakljive, postavke okostenelo vsiljuje in brani nekaj menda na vse večne črte nespremenljivih predpostavk ter jih tako, čeprav nehoti, proglašja za dogme. Pri tem pozablja, da je obče neločljivo povezano s posebnim in posameznim in da se zato s spremembo omega momenta spreminita v nečem tudi druga dva. Nič čudnega, če potem čepi na svojih dogmah in hkrati nekritično pozitivistično krpa svojo ideologijo z dogmami najrazličnejših drugih ideologij, ne glede na to ali imajo svoj izvor na vzhodu ali zahodu, dopušča mešanje poljubnih kategorij ter samozadovoljno, čeprav včasih malce zaskrbljeno ogleduje neskladnost med svojo teorijo, metodo in metodologijo. Obenem je skrajno nervozen in kar se da zavira morebitna razpravljanja o preraščanju njegovega sedanjega pojmovanja dialektike, ker je dialektika v vsakem oziru zanj tabu; o postdialektičnih družbenih odnosih, ker so zanj protislovni družbeni odnosi nejni in uživa v njih, saj se največkrat čuti, da je nad njimi, da sploh ni odtujen kot so drugi ljudje; o nujnosti, da naši umetniki še izpovedujejo in zagovarjajo individualna nasproti družbi, ker neodogmatiki priznavajo nasprotje med individuumom in družbo samo idejno, ne pa dejansko itn.

Boj proti neodogmatizmu poteka v jugoslovanskem merilu že na dokaj široki fronti. Pri nas na Slovenskem pa smo precej v zaostanku in moramo zato pohiteti ter biti hkrati pripravljeni na oster odpor in na osebni riziko, udarec, ki nas v tej borbi lahko zadene. Vendar samo tako lahko nadaljujemo in pospešimo pričujočo revolucijo, jo poglobljamo iz politične v revolucijo vse materialne in duhovne produkcije in reprodukcije, kajti preraščanje njune medsebojne odtujenosti drugače ne bo mogoče izvesti, niti ne bo mogoče doseči prehod iz sedanjih revolucij v družbeno evolucijo, ne da bi pri tem stagnirali.

TINE HRIBAR

„Nož v vodi“

Obstajajo filmi, ki predstavljajo mrtev napor in muko, ne glede na dinamično gibanje in akcijo, ki je opisana na kilometrih celuloidnega traku; so pa tudi takšni, ki žive kljub čudnemu miru, brezizraznosti in mrtvili, kakršno se poraja na enakem traku. Prvi filmi so vedno konfekcija, drugi so včasih umetnost. Prav tej drugi vrsti pripada tudi »Nož v vodi«, film Romana Polanovskega.

Prva komponenta, ki močno oblikuje izrazitost tega filma, je njegova sodobnost. Pred nami je zakonski par, ki je popolnoma in ne zavedajoč se podvržen materialnemu aspektu življenja, moški in ženska, ki ocenjujeta življenje skozi prizmo gosenih vrednosti in dobrin. Oba sta sužnja svojih predmetov brez ozira na to, če gre za avtomobil, jadrnico, gumijasto kroko-dil ali palčice »mikadas«. Določena indiferečnost njunega notranjega sveta je logična posledica takšnega stanja. Njuni odnosi, reakcije, emocije in katarze postanejo tudi same nerazume, nezavedno surove in brezpredmetne.

Nasproti njima stoji mladenič, ki ga peljejo s seboj, nekakšen »frajera« s ceste, brez cilja in brez kakršnihkoli obveznosti in ovir, ki bi ga kasneje določevali, torej omejevali. Fant je svoboden, na neki način pa tudi vezan prav zaradi te prostosti, prazen zaradi nedefiniranosti in neopredeljenosti, ki ga prelevata kot življenska principa.

V prvem srečanju in v trenutkih za tem ne predstavlja za zakonski par ničesar več kot predmet iz zunanjega sveta. Potem, ko sta ga na cesti skoraj povozila, ga enako grobo in nedosledno vzameta s seboj. Pogojnost njunih postopkov je izključno notranje narave, v refleksi psihičnih posebnosti, ki določajo njun subjekt.

Druga komponenta, in to pomembna, je psihologija, s katero Polanovski spretno in nevarno balansira, pri tem pa se čuva obrablenih besed z ene strani in pogubne neprepričljivosti neobičajnega z druge strani.

Igra v troje začena mrtvo, brez volje, slučajno, kakor je tudi prišlo do njihovega srečanja. Prepričan vase, se mož niti najmanj ne boji prišlega mladeniča, smatra ga kot del svojega sveta, v katerem je on (mož) močnejši in modrejši. V prvem trenutku je tudi žena v enakem položaju.

Toda ženska je mnogo občutljivejša in čutnejša kot mož. Igra postane nevarna v trenutku, ko žena izza maske trudnih kretenj tega neobičajnega mladeniča najprej občuti, kasneje pa si naravnost zaželi človeka, bitje, ki se je tukaj skril, osami-je no in zavrženo. Tudi sama, podobna nekje v globini, se mu preda in pozabi na vse, kar jo obdaja.

Toda ne dolgo! Polanovski je dovolj iskren, da ne prehaja preko pravega položaja. Majhna avantura se hitro konča, ženska se vrača v stari tok dogodkov, s tem pa napravi iz sebe večjo norico, kot je to napravila malo poprej iz svojega moža in njunega sveta. Zadnja sekvenca jasno govori o notranji negotovosti in neodločnosti, ki razkroja njene junake; manjka jim moči, prav kakor jim manjka trdnosti sistem življenjskih in človeških vrednosti.

Film Romana Polanovskega ima tudi nekaj slabih mest: nastal je pod očitnim vplivom nekaterih zapadnih režiserjev, kar se posebno kaže v vizualnem pogledu. Režiserju pogosto zmanjka sape in zato z dolgimi, včasih utrudljivimi medigrami, izpolnjuje dramaturško fakturo. Kljub vsemu pa živi film zanimivo, aktualno življenje. Njegov problem je poučen in indikativen.

Ali kaže poljska kinematografija v zadnjih letih zares določeno stagnacijo? »Nož v vodi« tega ne kaže.

PIKO VENE

FILMSKI KROŽEK NA PEDAGOŠKI AKADEMiji

Ob burnih razpravah o filmu Samorastniki, ki so ga predvajali v Mariboru na začetku študijskega leta, smo na pedagoški akademiji ustanovili filmski krožek, ki pa v zadnjem času že prerašča v filmsko gledališče. Več kot 20 članov krožka si je doslej ogledalo naslednje filme: Devica Orleanska, Zdrahar, Taksij za Tobruk, Likvidacija, Rocco in njegovi bratje in Ivanovo otroštvo. Te filme smo dobili od servisa v Zagrebu in Save iz Ljubljane. Zal so bile nekatere kopije tako poškodovane, da predvajanja niso

uspela in so nekateri člani prenehali obiskovati krožek. Tako si niso ogledali filmov, ki so bili predvajani brez motenj. Razpravo po filmu smo opustili, pač pa je dobil krožek obliko filmskega gledališča, saj pred predstavo pripravimo nekdo izmed članov nekaj najvažnejših podatkov o filmu in ustvarjalcih.

Prihodnje leto bo moralo vodstvo krožka posvetiti delu več pozornosti, da ne bo filmsko vzgojno delo samo životarilo, ampak zažive.

J. Mulej

Počitek do četrta... Foto: Angelo Nemeč

Še eno mariborsko pismo

Za ta sestavek sem se odločil popolnoma neodvisno od vseh pripomb k pismu tovariša Partljiča, ki nikakor niso bile na mestu, kajti vsak izmed nas mariborskih študentov lahko na tihem prizna, da je imel tovariš do neke mere prav. Pravim do neke mere. Z vsem se tudi jaz ne strinjam. Ne morem namreč verjeti, da bi bili vi Ljubljančani res tako delavni, kot piše tovariš. Vas v Ljubljani je več in med vami se najde skupina ljudi, ki razpravljajo o sodobnih problemih, pa naj bo to o politiki, kulturi ali o čemerkoli. Toda poleg te vaše skupine jih je mnogo, mnogo, ki živijo v prav takšnem zatišju, kot pri nas. O tem sem prepričan. Tovariš je pač naletel na takšno skupino in sedaj bi bilo napačno posploševati. Tudi mi večkrat razpravljamo. Res v strogo internih krogih in mnogokrat ali skoraj vedno le po naključju. In žal mi je, če niso pri takšnih debatah prisotni tisti, ki si jih najbolj žele.

Vzrok za mariborsko otopelost je iskati tudi v odporu, ki ga čutijo mariborski »višji« forumi do »študentarije«. Lep primer je letošnji študentski teden, v katerem sem lahko spoznal to nenaklonjenost. Ne mislim vse, nikakor ne, so v Mariboru ljudje, ki so nam radi pomagali; upam, da se za te bele vrane nimamo zahvaliti naključju. So pa tudi takšni, ki so nam očitno kazali neprijateljstvo. To se je videlo pri gostincih, ko smo prosili za postrežbo na študentskem plesu. Seveda, študentje nimamo mnogo denarja. Tu ne bo dobička. Poslali so nas drugam, in ta »drugam« nas je napotil nazaj, češ da je prevzem gostinske oskrbe v tej in tej dvorani naloga prejšnjega. Proces se nadaljuje, dokler nam ne omenjena bela vrana zopet ne priskoči na pomoč in tistega, ki mu gre toliko za dobiček, nekako prisili, da sprejme postrežbo.

Kako je s tem pri vas v Ljubljani? Vam raje pomagajo?

Razen vsestranskega udejstvovanja v raznih organizacijah in klubih si želimo študentje tudi sprostitve, zabave. Ali imamo v Mariboru možnost za to? Ne. Sicer imamo gledališki abonma, lahko obiskujemo tri kinodvorane, kjer pa navadno vrte le povprečne filme, vrstijo se (od časa do časa) plesi v hali C, v Unionski in še kje drugje. Toda želimo si internih študentskih prireditev. Za te stvari nam manjkajo prostori. Baje nam obetajo prostor, kjer bi se lahko zbirali na zabavah in debatirali. Prepričan sem, da si tega mnogi med nami žele. Manjkajo nam smernice, manjka organizatorjev. Študijske zadeve nas seveda zaposlujejo in zato ne moremo vsi misliti na organiziranje. Zato naj se za takšne reči pozanimajo tisti, ki se čutijo, da so sposobni organizatorji. Prepričan sem, da je nekaj takih tudi v Mariboru. Ko bo storjen začetek, bo delo steklo in potem bi ne bilo treba nekaterim obžalovati, da ne študirajo v Ljubljani.

Res pa je, da se mnogi izmed nas ne znajo zabavati. In če gredo na ples, jim pomeni edino razvedrilno alkohol. Tudi to dokazuje pretekli študentski teden. Malokdo bo rekel: ta in ta je razgrajal, temveč: študent je bil. S tem pade slaba luč tudi na tiste, ki si želimo na prireditvah solidnega vedenja. Morda je vzrok tem hulganskim izgredom prav pomanjkanje prireditev. In ko pride takšen študent, ki ne zasluži svojega naziva na prereditveni zabavi, se ne zna obvladati in prične uve-

javljati svojo avtoriteto, ki jo je vzbudil alkohol. Sicer pa so vse to stvari, ki jih tudi pri vas v Ljubljani lahko večkrat srečamo.

Tovariš Tone je imel popolnoma prav, ko je pisal, da študiramo drug mimo drugega, ne da bi se zanimali za stvari okrog nas. Prav je imel. Če vzamemo v širšem

pomenu besede, študiramo zelo podobne probleme ločeno v Mariboru in Ljubljani. Ali ne bi kazalo stopiti v medsebojno sodelovanje? Morda bi nam izmenjava mnenj pripomogla k zadušitvi mariborske malodušnosti in resnične tišine, ki vlada ne samo v študentskih, temveč tudi v drugih krogih. TONE GABERSEK

Mariborski visokošolski zavodi in znanstveno raziskovanje

Na svečanosti ob podelitvi Kidričevih nagrad je govoril ing. Jaroslav Černigoj, namestnik predstojnika mariborskih visokošolskih zavodov. Najprej je govoril o liku Borisa Kidriča, kjer je posebej poudaril Kidričevo skrb za kadre. Ob tem je govoril tudi o problemih mariborskih visokošolskih zavodov.

»Mariborski visokošolski zavodi so nastali na zahtevo naših gospodarskih organizacij, ki so v zadnjem času vedno bolj čutile potrebo po novih profilih svojih strokovnjakov, nastali pa so tudi na osnovi spoznanja družbe o prevelikem neekonomskem in zato nevarnem časovnem razponu med diplomom na neki visoki šoli in zaključkom na srednjih šolah. Tako je Maribor postal močno visokošolsko središče, kjer so se ustanovili visokošolski zavodi, ki so bili do tedaj po svoji pedagoški in študijsko-programski strukturi v naši državi docela neznan. Osnovna tendenca mariborskih visokošolskih zavodov je, da bi dajali družbi strokovnjake z nekim zaključnim znanjem in z usposobljenostjo za opravljanje določenih služb, vse to pa z določenim teoretičnim znanjem, katero naj jim omogoča, da se bodo sami razvijali dalje. Razen tega pa morajo imeti absolventi teh zavodov dovolj teoretične podlage za možnost prehoda na drugo stopnjo fakultete.

Svet združenja je na svoji III. seji maja 1962 ustanovil sklad Kidričevih nagrad pri združenju visokošolskih zavodov v Mariboru. Drugi člen odločbe o ustanovitvi tega sklada se glasi: »Namen sklada so nagrade študentom vseh visokošolskih zavodov v Mariboru za najboljša dela na posameznih področjih, ki dokazujejo sposobnost za samostojno raziskovalno delo.«

Nekateri menijo, da je to protislovje, namreč med orisanim ciljem mariborskih zavodov, ki imajo izredno praktične, operative »nekabinetne«, in med razpisom Kidričevih nagrad našega združenja z izrednim poudarkom na raziskovanih vrednotah. Mislim, da ti ljudje nimajo prav, ker si danes praksa in teorija ne stojita v nasprotju. Nasprotno, praktična operativna in neka ustvarjalna iniciativa, ki se kaže v nezadovoljstvu z že izhujenimi potmi, ki ima za posledico znanstvena raziskovanja, sta nam neobhodno potrebni.

Danes je tudi že pri nas jasno, da gre pot v moderno, svetovnemu boju konku-

Neodgovornost

Ivana Krefta se mi kaže v tem, da napiše zelo dolgo razpravo o moji diskusiji na konferenci, ne da bi samo razpravo oziroma steno gram prebral in z njim polemiziral. Tako ni čudno, da se kot Don Kihot sabaja z ustvarjenimi problemi, očita mi stvari, ki bi jih ne mogel, če bi vsaj svojo razpravo na konferenci pozorno poslušal do konca. Ivan Kreft se zadovolji z izvečki iz moje razprave, ki jih je objavilo DFLO 5. t. m. Ko sem popravljal stenogram, sem ugotovil, da ima nekatere napake, da so nekatere stvari izpuščeni, kar se pač lahko zgodi, ker je bila moja razprava le spontan odgovor na obširno razpravo tov. Zimška. Zato je tudi zelo nepopolna in fragmentarna; pripravil sem se namreč na drugo temo. Tov. Kreft je vedel, da se ne strinjam povsem s temi izvečki, objavljenimi v Delu (to sem mu povedal 13. t. m. na seji UO ZSJ), ker so deloma poenostavili in tako izkrivili moje misli. Ne vem pa, če lahko zahtevam od novinarja, ki poroča o konferenci, da objavi ravno mojo razpravo v celoti.

Da bi študentje vedeli, ka, sem govoril, se mi zdi, da je najbolje, če objavim tisti del razprave, ki zelo in kratko omenja le nekatere probleme dela Zveze študentov in Tribune.

V čer je bistven odtok, ki smo ga naslavljali na vodstva Zveze študentov in univerzitetne komite ZKS? V tem, da smo zadnji dve leti zanemarjali ideološko-politično delo na univerzi, da nismo ustvarjali dovolj organiziranih možnosti, da bi prihajalo do razprav med študenti in pa med ljudmi, ki imajo družbeni mandat za opravljanje posameznih odgovornih funkcij in dolžnosti v naši družbi. Mislim, da med drugim tudi iz tega izhaja idejna in družbeno-politična neformiranost nekaterih študentov, kar onemogoča, da se dogmatizem in kritikarstvo danes na univerzi tako bohoti. Samo pogledjmo konkretizacijo vseh teh oblik idejno-vzgojnega dela, ki smo si jih načrtali v programe dela na univerzi, svobodne katedre, tribune Čas in svet, ki so ena n. jbolj konkretnih oblik dela poleg študijskih grup, ki so najbolj mnogo bolj zahtevne in zahtevajo veliko več napora in časa, kot ga povprečni študentje danes imajo pri napol reformiranem študiju. Vsa le stvari bi se dalo relativno lahko, z nekaj praktičnimi in tehničnimi prijemi urediti. Takih problemov v času intenzivnega delovanja marksističnega centra na univerzi, ki je usmerjal razprave, pri katerih je ravno tako prišlo do različnih, celo do reakcionarnih stališč, ki pa so takoj dobila odgovor, ni bilo toliko.

V statistiki opazimo odklone na obe strani od trenda, zdi se mi, da prihaja pri Tribuni do odklonov le v eno stran. Pri urejanju Tribune nista bili dovolj idejno močni, da bi te stvari videli in se tudi niste pustili opozarjati, ker mislite, da je demokracija v tem, da se lahko tam afirmira grupa ljudi, katere nekateri pripadniki so se postavili za družbene kritike in kritizirajo vse povprek brez vsake

Zahtevam, da se v smislu zakona o tisku članek »Neodgovornost« objavlj na isti način kot članek »Dogmatizem«, objavljen v 12. številki Tribune, 8. aprila 1964.

odgovornosti, istovetijo ZK z birokrati, ne da bi šli v neko globljo analizo, ali je to res ali ne. Ugozna ocena Pučnikovega članka o dilemah našega kmetijstva, ki je po mojem mnenju (in tudi drugih tovarišev) izrazilo reakcionaren članek, ker vodi v restavracijo privatne lastnine na vasi, verjetno ne spada v list slovenskih študentov. Mislim, da so tu kriteriji, ki nam morajo biti jasni, da bomo razpravljali, toda v smislu izgradnje socializma, ne pa restavracije kapitalizma ali česa drugega.

Ce bi bilo Ivanu Kreftu kaj več do objektivnega poročanja o delu i. konference ZMS potem bi bilo bolje, da bi obravnaval razpravo tovariša Zimška, moj skromen odgovor na to razpravo, svojo razpravo in razpravo tovariša Kocjančiča, ki so podrobno in konkretno govorili o Tribuni in drugih političnih problemih na univerzi. Tudi del referata je temu posvetil pozornost.

Ivan Kreft mi očita, da ne posvečam pozornosti neaktivnosti in nezainteresiranosti večine študentov. Na konferenci je bil prisoten, Če bi poslušal mojo razpravo do konca, bi ugotovil, da sem skušal analizirati ravno vzroke tega stanja, da sem govoril o družbeno-političnem jezru mlade generacije in o vzrokih odtujenosti mladinskih organizacij.

Na koncu se nekaj vprašam tov. Kreftu. Ali se ti zdi, da je povsem vseeno, kako je orientiran tako imenovani aktivni del študentov?

Ali se ne zdi uredništvu Tribune, da je konferenca ZMS obdelala nekatera vprašanja, ki so zelo pomembna za študente, in ki bi jih najbolj zanimala? Da naštem samo nekatere probleme:

Premajhen del nacionalnega dohodka gre za izobraževanje in vzgojo, kritizirali smo začasni zakon o organih upravljanja v šolstvu, ker ne obravnava poseben status dijakov in študentov, poudarjena je bila zahteva po normalnih življenjskih pogojih za študirajočo mladino, zahtevalo se je več splošne izobrazbe in humanistične vzgoje na univerzi, doslednejša izvedba šolske reforme itd. Najbrž so to problemi, ki so za življenje študentov bolj pomembni in bolj aktualni kot pa moja razprava, kajti na podlagi stališč, sprejetih na konferenci, bomo delali in reševali nekatere bistvene življenjske probleme študentov.

Ali se zavedaš, kakšno sliko o celotni konferenci ZMS si napravil s tem svojim člankom? Menim, da si študentsko in ostalo javnost o konferenci enostransko in napačno informiral.

Ce sem dobro obveščen, je imela Zveza študentov po seminarju v Ankaranu jasno orientacijo glede ideološko-političnih dejavnosti ZSJ. Ali se ti zdi, da je GK ZMS dožal sestavljati ideološko-politično komisijo univerzitetnem odboru ZSJ? Ali nas ne bi takoj preglasili za birokrate, če bi si to »drznili« narediti?

Ce bi nam Ivan Kreft na konferenci ZMS, na kateri je tudi sam razpravljaj, očital, da smo dogmatiki v odnosu do osnovnih problemov študentov in nam to dokazal, potem bi polemiziral. Toda na podlagi članka »Dogmatizem« morem polemizirati, ker o dogmatizmu nič ne poveš. Ali pa je dogmatik vsakdo, ki se drzne kritizirati Tribuno? Sicer pa vzemi v roke leksikon!

Zal mi je, da sem moral na nekatere tvoje napade odgovoriti na tvojem nivoju, pa naj mi študentje tega ne zamerijo. Včasih človek skorajda nima drugega izhoda.

Ker sem bil odsoten, sem takole napisal članek nesel na uredništvo Tribune šele 13. 4. 1964 ob 11. uri. Ce bi uredništvo želelo biti dosledno in aktualno, ker je pač članek Dogmatizem sprožil med študenti precejšnjo polemiko, bi se ta moj odgovor dal z dobro voljo objaviti že v prejšnji številki. Članek tov. Krefta je nastal v sličnih pogojih.

V soboto, 18. 4. sva se s tovarišem Kreftom o obeh sestavkih pogovarjala. Zdi se mi, da je za čimprejše končanje časopisnega »ping-pong« to najbolj ustreza metoda. Zal mi je, da se tovariš Kreft še preje, ko je napisal članek Dogmatizem, ni ugotovila pogovorit z mano, da bi m' tako dal priliko, da v isti številki Tribune odgovorim.

Sedaj mi je povedal, da z »Dogmatizmom« sploh ni mislil napasti moje diskusije, ampak je meril na način interpretacije celotne diskusije i. konference ZMS v Delu, to je diskusije o delu Tribune in ZSJ. Ko sem sam članek prebral sem ga razumel drugače, vsaj napisan ni tako, da bi napadal ta časopisni dogmatizem (po mojem tu ne gre za dogmatizem, ampak bi se kvečjemu temu lahko reklo nepopolna informacija). Zato bi bile morda primerne druge metode. Npr. da se objavijo v Tribuni vse razprave, ki so te probleme obdelale, in da se to konfrontira z interpretacijo novinarja Dela. Ker ste sami prebrali članek, lahko presodite, s kom se v njem polemizira. Gojko Stanič.

BREZ KOMENTARJA, POTREBNA PA SO NASLEDNJA POJASNILA:

1. S člankom Dogmatizem nisem napadel Staničeve diskusije, niti ožigosal Gojka Staniča kot dogmatika, temveč sem obsodil celoten postopek neargumentiranega političnega diskreditiranja, ki se je v svoji konkretni pojavi oblik pokazal s citiranjem dela Staničeve diskusije z mladinske konference na prvi strani Dela 5. aprila.

2. Ce je Staničeva diskusija, objavljena v Delu, neavtentična in izkrivljena, bi se tovariš Stanič moral pritožiti na uredništvo Dela in ne na uredništvo Tribune.

3. O diskusijah o študentski problematiki na mladinski konferenci v Tribuni nismo obširneje poročali, ker so isti tovariši isto problematiko še obširneje že preje prikazali v raznih člankih v Tribuni.

Povzetek si lahko vprašate v 12. in 14. št. Tribune, če pregleda objavljene prispevke v 12., 13. in 14. št. Tribune.

Prosim pa tovariša Staniča, da dokaže svojo trditve, da člani uredništva istovetijo Zvezo komunistov z birokrati.

Ivan Kreft

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI

ZDRAVNIKOV ŠE VEDNO PRIMANJKUJE

V zadnjem času je posebno med srednješolci vse pogostejše slišati mnenje, da študij medicine nima nobenih perspektiv, ker je pač zdravnikov še sedaj dovolj, v nekaj letih pa jih bo celo preveč. Poudarimo naj, da takšno mnenje ne drži, saj statistike povedo, da je zdravstvenega kadra po največjih mestih res že precej, pozabljamo pa, da bo preteklo vsaj še pet let, da se bo razmerje zdravnik-pacient v vsaj delno zboljšalo.

Medicinska fakulteta ima razen oddelka za splošno medicino še oddelke za stomatologijo. Študij je v prvem letniku na obeh oddelkih enak, pozneje pa so skupni le še splošni medicinski predmeti. Študij splošne medicine je edini v Ljubljani, ki traja pet let in ni deljen na stopnje, to pa zato, ker je praksa pokazala, da zaradi specifičnosti študija ni mogoče študenta strokovno usposobiti v treh letih, razen tega pa tudi ni potrebe po nižjem medicinskem kadru, ker se v ta namen šolajo medicinske sestre. Študijski program je v zadnjih dveh letih doživel vrsto sprememb, vendar kaže, da je proces reforme le končan, tako da je obveljala »zlata sredina« ali sporazum med starim in klasičnim načinom, ki je še povsod drugod v rabi, in novim, za katerega je bil značilen študij v ciklih. Zdi se, da je nov učni program posrečena rešitev, saj se pouk zopet odvija v semestrih, vendar z manjšim poudarkom na predmetih, ki se zde za bodočega zdravnika manj pomembni.

V prvem letniku poslušajo medicinci predavanja iz kemije, fizike, biologije, anatomije in histologije, izpiti iz vseh navedenih predmetov pa so pogoj za vpis v drugi letnik. Srednješolcem, ki obvladajo latinščino, bo študij v veliki meri olajšan, saj je treba v kratkem času osvojiti na tisoče latinskih izrazov. Na splošno zahteva študij precej požitvalnosti in pridnosti, ne pa tudi kakšne nadpovprečne inteligence. Literatura medicincem ne dela več posebnih preglavic, saj so za vse predmete na razpolago skripta in dovolj dobri učbeniki. Problem so le anatomske atlasi, brez katerih si študija medicine ni mogoče zamisliti. Medicinska knjižnica jih ima premalo, v knjigarnah pa stanejo preko deset tisoč dinarjev.

Zaradi pomanjkanja učnega osebja, predavalnic in instrumentov je izvršni svet SRS sprejel sklep, da se uvede na medicinski fakulteti omejen vpis in zato opravljajo dijaki s končano srednjo šolo vsako leto sprejemne izpite. Fakulteta sprejme od 120 do 150 medicincev in 60 do 80 stomatologov, sprejemni izpit pa je v obliki testa iz kemije, fizike, biologije in tujega jezika. Čeprav zavrnejo vsako leto precejšnje število kandidatov, je zahtevana snov le na povprečni srednješolski ravni.

Štipendije za študij medicine, manj za študij stomatologije, so postale v zadnjih

letih že prava redkost, tako da imajo štipendije v glavnem le še študenti višjih letnikov. Nekateri sicer trdijo, da je takšno stanje rezultat nasičenosti z zdravniki, vendar je to mnenje napačno in bo zato potrebno v bodoče vprašanju štipendiranja posvetiti več pozornosti. Pripomniti je treba, da ZS medicincem precej pomaga, saj odpade zaradi nizkega števila štipendistov skoraj polovica vseh sredstev za študentska posojila na medicinsko fakulteto.

Za razliko od splošne medicine imajo tudi stomatologi stopenjski študij in sicer dobe po končani prvi stopnji, ki traja tri leta, naziv višji dentist, po končanih nadaljnjih dveh letih pa zobni zdravnik. Sam študij je precej podoben študiju medicine, zahteva pa več ročne spretnosti.

Vsem so verjetno še v spominu burne razprave za naziv medicincev po konča-

nem študiju. Dejstvo, da še nobena jugoslovanska medicinska fakulteta ni izdala diplom po izidu novega zakona o akademskih nazivih, potrjuje mnenje večine, da zakon, za katerega je sekretariat za zdravstvo SRS že večkrat zamen prosil za pojasnilo, problema le ni najbolj rešil, saj bi verjetno logično in za vse (razen seveda za »doktorje«, ki to solucijo zavirajo) sprejemljivo stališče bilo, da se odpravi naziv dr. Čeprav verjetno ni več študenta, ki bi se boril samo za naziv kot titulo, jih vendar večina zaradi neodločnosti merodajnih še vedno upa, da bo ostal naziv dr. kot strokovna oznaka pred imenom. Menimo, da v sedanjem položaju niti ni bistvena rešitev tega sicer edinstvenega spora, ker je poklic zdravnika tisti, pri katerem se nobena titula ne da primerjati s humanostjo in osebnostjo človeka-zdravnika.

Ljubljanski učiteljiščniki v Trstu

Pred kratkim so ljubljanski učiteljiščniki obiskali slovensko mladino v Trstu.

V Gregorčičevi dvorani so imeli razgovor o vlogi mladine v naši družbi, o samoupravljanju in o kulturi. Ljubljanski dijaki so tržaškimi razložili upravljanje in statute šol in sestav mladinske organizacije. Javno ocenjevanje, opravičevanje in odnosi med dijaki in profesorji pri nas so jih navdušili.

Govorili so o kroških in organizacijah na učiteljišču, ki skrbijo za izvenšolsko izobraževanje. Govorili so tudi o glasilih. Ljubljanski učiteljiščniki izdajajo šolsko glasilo »Resljeva 12«, Zveza demokratičnih srednješolcev v Trstu pa »Mladinski tribuno«. Ta glasila si redno tudi izmenjavajo. Razgovor bo pripomogel, da se kvaliteta obeh glasil še izboljša.

Obisk pomeni nadaljevanje prijateljskih stikov s slovenskimi srednješolci v Trstu.

ar

Premalo tujih jezikov

Pred kratkim se je v »Delu« nekdo pritoževal, da se v naših srednjih šolah kot eden izmed tujih jezikov poučuje tudi nemščina. To me je prizadelo, ker glavni problem pri nas ob tej stopnji razvoja srednjih šol, kjer naj bi dijak dobil tudi zaključno izobrazbo vsaj enega tujega jezika, ni v tem, kateri tuji jezik naj bi poučevali, ampak koliko. Poleg tega pa je tu še vprašanje, ali se dijaki ob vstopu na univerzo tistega znanja jezika, ki ga da srednja šola, sploh lahko poslužujejo v tolikšni meri, da morejo študirati po tuji strokovni literaturi.

Pomen jezikovne izobrazbe je v današnjih pogojih študija izreden. Zaradi premajhne naklade se marsikatero knjigo, ki jo študentje nujno potrebujejo, ne splača izdajati v slovensčini. V tehnični literaturi pa smo Slovenci vsaj v domačem ustvarjanju že tako v stagnaciji. Strokovnjaki, ki se ukvarjajo z znanstvenim raziskovanjem, zaradi preobremenjenosti z delom po fakultetah preprosto nimajo časa, da bi pisali. Pa tudi knjižni trg je pri nas premajhen, da bi lahko izdajali domačo literaturo po študentu še znosnih cenah.

Vsi vemo, da bi strok, literaturo potrebovali, toda ker je draga, je ne kupujemo, nove pa se tiska zelo malo, ker so založniški boje, da bi obležala v skladišču. Začarani krog je torej nekje sklenjen in ker do sedaj še nismo našli primerne rešitve, smo skoraj izključno navezani na nakup tujih knjig.

V Sloveniji se na srednjih šolah poučuje več tujih jezikov: na splošno pa dijake po znanju jezika lahko razdelimo na dve kategoriji: gimnazijce in ostale. Na gimnaziji se poučuje dva jezika in sicer eden kotinuirano z osemletke, drugi pa na novo. V prvo skupino naj bi načelno spadala angleščina in ruščina, v drugo pa po izbiri nemščina in francoščina. Za razliko od gimnazij pa tehniške srednje šole za študij na univerzi vsaj na jezikovnem področju premalo storijo.

Splošna slabost, ki je značilna za vse naše srednje šole, pa je nepopolno obvladanje tistih jezikov, ki jih poučujejo. Srednja šola bi morala naučiti dijaka vsaj enega jezika toliko, da bi ga pri študiju brez težav uporabljal. V tem pogledu smo precej za drugimi državami, kjer tovrstni izobrazbi posvečajo dosti večjo pozornost. Mislim, da bi tudi pri nas morali v tem pogledu storiti korak naprej, ker si sodobne znanosti ni mogoče predstavljati brez takega orožja kot so tuji jeziki. Na univerzi študent nima časa, da bi se jih učil, ker mora takrat preprosto vzeti knjigo in študirati.

Brez dvoma bi morali učni programi srednjih šol vsebovati dva jezika, nujno pa je to za šole, iz katerih precejšen procent absolventov nadaljuje študij na fakultetah. Nekateri pritožijo, da bi bil zaradi tega urnik še bolj prenatrpan s prevelikim število ur. Toda zdi se mi, da se pri študiju jezikov še vse premalo poslužujemo modernih učnih pripomočkov kot so jezikovne plošče in magnetofon. Te naprave so po svetu že dolgo v vsakdanji rabi, pri nas pa jih nima v zadostni meri celo filozofska fakulteta.

IVAN MARENK

Za praznike v hribe! Šolsko leto gre sicer že h kraju, pa vendar ne moremo počakati počitnic. Tudi za prvi maj je v gorah že lepo, spustili se bomo na svežem zraku, uživali ob razgledih. Zadnji mesec šole ne bo dolgočasen, saj bo treba še precej pljunuti v roke, preden bomo spet takole brezskrbni odhajali z nahrbtniki na ramah.

POL URE PO PREDSTAVI

Shakespearovi soneti

Ko razmišljamo o večeru Shakespearovih sonetov, ki sta ga v dovolj adevratni kooperaciji dala Saša Miklavc in Johann Sebastian Bach (z uspešno pomočjo prevajalca Janeza Menarta in glasbenega redaktorja Marka Stoparja), moramo že kar na začetku povedati, da nas zanima predvsem interpretacija tega imenitnega pesniškega dela dobrega starega Willa, njegova moč in njegova funkcionalnost sredi našega družbenega prostora, čeprav je po literarni strani grandioznega Willovega dramskega opusa na prvi pogled kar nekam postranska. In najbrž res samo na prvi pogled. Strinjati se moramo s pokojnim Herbertom Grünom, da sta »Hamlet in soneti mostični postojanki za razumevanje evropske književnosti, književnosti humanističnega individualizma«.

Bistvena lastnost te poezije bo slej ko prej njena silovita vitalnost, ki je imanentna sleherni melanholiji, slehernemu obupu in tožbi, vitalnost, ki jo gre kljub marsikateremu elegičnemu tonu in depresivni turobni barvi enačiti z monumentalnim renesančnim življenjskim optimizmom, nepremagljivim senzualnim kljubovanjem slehernim življenjskim brodolomom. To je poezija, ki ne pozna »brezupa«, v totalnem pomenu besede, poezija, ki vedno odpira perspektive, pa čeprav se te stekajo v njej sami. Poezija, ki ji je sleherni wertherjanski nihilistični romantizem tuj.

In če je Saša Miklavc zapadel prav nabrekliemu wertherjanstvu, romantičnemu patosu in poudarjenemu elegičnemu brezupu, smo, mislim, že v jedru zmote. Mislim, da bi Shakespearovi soneti zahtevali tudi izrazitejšega zunanega interpretiranja, vitalnejših prehodov iz takega v drugačno razpoloženje in vsebino, poante pa manj elegične in manj romantične, mogoče — tudi glasovno — manj same s sabo zadovoljne, bolj dvomeče in ironične in predvsem z večjo klaviaturo. Tako se mi zdi, da se notranja variativnost vsebine in celo vsebina v celoti ni prav skladala z zunanjo govorno izvedbo, namreč, da izvedba vsebine nikakor ni dohajala — niti po dimenzijah konteksta (izbor je literarno dovolj monolit), niti po homogenosti posameznih sonetov, ampak je — namesto da bi ustvarjala enovit kontekst — ves čas razpadala v neresnično melanholično monotonijo.

Tudi mizanscensko izvedba s poezijo ni dovolj rezonirala. Posamezni scenski elementi niso bili enakovredno izkoriščeni (slika, sveča — peščena ura, renesančni stol), tako da poezija prostorsko ni najbolje funkcionirala.

Kljub temu kaže, da gledališki večeri takimenoovane »čiste« poezije repertoarno niso od muh in da kaže s to prakso že zaradi komunikativne neposrednosti nadaljevati.

ANDREJ INKRET

PRIPIS K OCENI »ARZENIKA IN STARIH ČIPK«

Naj mi bo odpuščeno, če se oglašam, ko bi pravzaprav moral previdno molčati, še posebno v naših hudih časih, ki od vsakogar, ki si drzne napisati svoje mnenje, zahtevajo izurjenost v boksu, jiu-jitsu, ali pa vsaj v teku na dolge proge. Jaz pa že od nekdaj trpim na atletskem kompleksu in poskih nogah. Sicer bi se lahko držal tiste starega slovenskega pregovora: »Molk je zlato«, s katerim so se Slovenci tako uspešno prebijali skozi celih tisoč let. Pa ne bom, ker je molk dvomljiva stvar, ki lahko v tem trenutku več škodi kot koristi, in iz nedolžnega nesporazuma pripelje v nepotrebno sovražstvo...

Zato, o, Sprava, polagam tole svoje pisanje na Tvojo oltar kot »pravno žrtev. Pomiri spru stranki in razčisti nesporazum: naj igralec Lojze Rozman v kritiki, ki jo je napisal Dušan Jovanović, ne vidi svoj lastni psihofizični portret, ampak le malce preveč bujno opisan profil figure, ki jo je napisal avtor. In naj Dušan Jovanović, kadar bo spet pisal kritiko, piše bolj realno in bolj ostro loči (da bo vsakomur jasno že na prvi pogled) analizo drame od analize njene realizacije. Tako naj bo v prihodnje, pa ne bo nesporazumov, jeze, stroškov za bencin in stroškov za instruktorja boksa in jiu-jitsu...!

P. S.: Da ne pozabim besed, ki bi morale biti motto našemu pisanju in življenju, besed, ki jih je pred skoraj 200 leti napisal G. E. Lessing: »Naj bo umetnik mojega ali drugega spola, se mu lahko dobrikam samo v eni stvari, ko namreč mislim, da je daleč od nečimrne občutljivosti, da mu je umetnost nad vse, da rad sliši, če kdo sodi o njem svobodno in naglas in da mu je ljubše, če ga kdaj pa kdaj sodijo po krivem kot po redkem. Kadar takih poklonov ne razume, pri njej kmalu spoznam, da se motim in da ni vredno, da o njej premišljuje.« (23. list Hamburgske dramaturgije, 24. julija leta 1767) Andrej Stojan.

Nekaj o kulturnem življenju na Poljskem

Naj začnem z občutkom sestradanca ob belem kruhu: povprečna cena pesniških zbirk je tukaj deset zlotov (približno 200 din). Edina slaba stran te bogate in lahko dostopne duševne hrane je v tem, da je vsaka boljša knjiga takorekoč razgrabljena in da je popolnoma nemogoče kupiti pesniško zbirko npr. Szymborske, Białoszewskega ali kakšnega drugega znanega pesnika, če jim slučajno niso izdali pesmi prav v dnevi, ko stikaš po knjigarnah. To vsesplošno branje kvalitetne literature se Poljakom povsod pozna. Primer iz skromnega planinskega zavetišča v Tatrah: v bogato založeni knjižnici s posebno čitnico ni kakšnih starih kriminalnih romanov, pač pa Sartre, Faulkner, Gide, Schulz (predvojni poljski karkovski novelist) itd. v najnovejših izdajah. In to v stalnem prometu. Ali pa presenečenje, ko ti v zanikrni trafiki ponudijo Bulatovića ali novele Desnice. Tudi v manjših krajih so nobeni knjigarni ni treba bati, da bi se morala spremeniti v navadno papirnico (kot marsikje pri nas). Najnovejša akcija podjetja »Ruch«, ki skrbi za trafike, je trenutno ustanavljanje klubov knjig in tiska po vaseh (čitavnice s televizijo, predavanja itd., največkrat v obliki paviljona). Samo v Wrocławskem okrožju so jih v zadnjem času zgradili in opremili 100, v najbližji prihodnosti pa jih imajo v načrtu še 150, v košalinskem okrožju je bil pravkar odprt stoti, do 22. julija bo vseh 200 itd. Taki klubi (z inozemskim časopisjem) po vseh mestih seveda že obstajajo. (Da ne govorimo o mreži ljudskih knjižnic s čitavnicami, ki jih je samo v Krakovu več kot 50) Sijajna zamisel so čitavnice z revijami tiskom na železniških postajah. Ponekod ima mladina zase še posebej dnevno sobo. (Tako kot so v mestih posebne študentske kavarne.) Poljakom knjiga res izredno mnogo pomeni. (Podoben — čeprav manjši — vpliv ima morda samo še gledališče s pravim kulturo igralcev. Na tem področju so še zelo ponosni na scenografijo in eksperimentalni značaj vseh gledališč, v tej (samo) zavesti morda še celo pretravajo. Da pa je njihova gledališka kultura res na visoki stopnji, pričajo tudi znani številni študentski teatri.

Pri taki razširjenosti kvalitetnega branja pa se začudiš, kako da imajo tako ma-

lo literarnih revij. V našem pomenu besede je to samo varšavska Twórczość (Ustvarjalnost) in revija, posvečena izključno gledališču, Dialog. Imajo pa več literarnih tednikov ali 14-dnevnikov (kvalitetna je Współczesność (Sodobnost), literarni štirinajstodnevnik generacije, ki je nastopila po letu 1956, vsepoljski značaj ima varšavski tednik Kultura in boljše krakovsko Zycie Literackie, o družbeno-kulturnih vprašanjih piše Polityka, katoliki imajo svoje kulturne tednike, nato pa so še taki z bolj lokalnim značajem). Zanimivo je, da kvalitetni mladi ustvarjalci (predvsem pesniki) kot grupa nikjer nimajo svojega glasila. Značilno je tudi to, da so vse kulturne revije izrazito literarne in da se nikjer ne ukvarjajo z družbenimi problemi. (Torej prav nasprotna tendenca kot pri nas. Gotovo pa bo razvoj šel tudi na Poljskem v to pozitivno diferencirajočo smer — samo spomnimo se, koliko bolj

žalostno je bilo pri nas v tem pogledu še pred nekaj leti.) Vsepoljska študentska revija itd. je v glavnem magazinska, posamezne univerze oz. fakultete pa izdajo le občasno kakšno številko časopisa s kulturnimi prispevki.

Tako vidimo, da je »čista« literatura zelo razvita in na zavirljivi višini (za tiskanje pesmi je npr. veliko možnosti pesniški almanahi mest, številne nove zbirke itd., čeprav npr. debutirati vseeno ni več tako lahko kot takoj po letu 1956), na drugi strani pa je dosti manj družbeno-angažiranega, predvsem kritičnega pisanja. Za literarne eseje to pravzaprav ne velja, ker izhajajo v pogostih knjižnih zbirkah. (Poljaki imajo nekaj sijajnih mlajših literarnih kritikov.) Tako smo spet pri veliki vlogi knjige, to pa je področje, kjer se lahko od Poljakov največ naučimo.

Katka Salamun

V petek je minilo štiristo let, odkar se je rodil William Shakespeare. Na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo se je letos študij dramske igre v marsičem osredotočil na Shakespeara dela. Zaključna javna predstava osmega semestra dramske igre bo letos Shakespeareova Zimska pravljica. Na sliki je prizor iz interne uprizoritve Romea in Julije (M. Ribičeva kot Julija in J. Mrz kot Romeo; režija: A. Tomašić).

GLOSA

O sejmarstvu

Lahko si priznamo odkrito in s ponosom: informiranost je pri nas na višku! Smo država, ki vse, kar ima in ustvari, takoj pokaže tistim, za katere ustvari! (Če se pri tem isto pokaže večkrat, je to samo koristno!) Važno je pač, da se pokaže: »Tukaj prosim, poglejte, to so naši uspehi, namenjeni vam!« in že izumimo nov sejem. Sejmi so brez dvoma koristna stvar, ne glede na to, ali so živinski ali elektronski, ali imajo imena po letnih časih ali po naših vaseh, od 500 prebivalcev navzgor. Sejmi so takorekoč dnevni časopis našega gospodarstva, ena sama rubrika »Izbrali smo za vas«. Če je v tem izboru kakšna stvar, ki sicer ni potrebna, ampak je samo za sejem, to niti ni nato hudo. Narobe: dokazuje enkratno izvirnost našega gospodarstva.

Sicer pa nimamo samo gospodarskih sejmov. Omenili smo jih prve, kajti lepo in prav je, da je gospodarstvo prvo. Prva je gospodarska prehrana in šele, ko smo z njo nasičeni, lahko mislimo na kulturno. Ne zaradi tega, ker bi bili kulture lačni, nikakor ne, ampak čisto preprosto zato, ker ljudje niso nikoli zadovoljni in si želijo vsega, česar nimajo. Zato si nazadnje zaželejo in zaželi tudi kulture. »Radi bi nekaj kulture, prosim!« pravijo. »Imamo frizider, avto, vse imamo, samo kulture nimamo. Ali si lahko ogledamo vašo izbiro?«

Edinstveni informativni aparat deluje brezhibno: »Tukaj prosim, poglejte, to so naši kulturni uspehi, namenjeni vam!« In spet emblemi, značke, prospekti, pa sejmi, kulturni sejmi. Pravijo jim sicer festivali, toda to ni

važno. Festival jazza, baleta, opere, popevk, filmski festivali, gledališki festivali... veliki, mali, odprti, zaprti, paradni, žepni. Z imeni na -ski, -ič ali drugače! Če je kak festival poseben, eliten, ima lahko v naslovu tudi več takih imen! Recimo: Veliki sarajevski festival malih scen. (Narobe nikakor!) »Velika smotra najboljših sodobnih društveno angažiranih in avantgardnih rada u teatskom životu!« (Podnaslov: Kulturo potrošnikom!) Pregled zadnjih dosežkov socialističnega gledališča! Edinstvena priložnost, da se v enem tednu seznanite z vso zgodovino dramatike. »Orest skupaj s Kaznjenci tepta tropsko travo«. Kratki tečaj dramaturgije. Najnovejši teksti, prvi izjavljani v Sarajevu. Prava reč, če je bilo delo prej že dve leti na repertoarju, in če so ga igrali po vsej Jugoslaviji — v Sarajevu je za jamčeno prvič! Saj sarajevski sejem je tisti svetel zgled naše informativnosti, ki je in mora biti nedosegljiv vzor vsem podobnim pobudam! Zato je dovolj žalostno, da je v eni naših manjših vasic zrastlek tak semenj gledališke potrošnje, ki že v svojem naslovu zanika eno veličastnih lastnosti svojega velikega vzornika in si namesto vzvišenega priljepka »festival« da prav plebejski naslov »Teden slovenske dramatike«. Naslov že dovolj jasno pove, za kakšno lokalno malomeščansko manifestacijo gre in da semenj takih ozkih dimenzij ne more biti semenj socialistične kulturne potrošnje. Vsaka nadaljnja beseda bi bila torej odveč, če ne bi ta celjski teden slovenske dramatike ne profaniral dolgoletnega, s težavo utrjenega in danes edino veljavnega koncepta starej-

ših in močnejših kolegov. Skratka: ta festivalni teenager je na tem nepomembnem sestanku slovenskih odrov začel uveljavljati delovno vzdušje, ozračje prijateljskega sodelovanja, medsebojnega izmenjavanja izkušenj, začel je kritično ocenjevati uprizorjena dramska dela in njihove interpretacije in to, zaboga, ne po obrekovalnicah, kavarnah in samopostrežnih restavracijah, ampak naravnost in odkrito. Ti provincialni, samo v okviru lokalnih meja znani odri, so kar nenadoma spoznali, da se morajo bolje spoznati med seboj, analizirati svoje delo in svoj namen. Smešno! Tako si mali Janezek predstavljali festival! V redu, če so njihovi cilji skromni, nereprezentančni in delovne narave, toda pravilo je, da se ta skromnost objavi po zveznem, republiškem in lokalnem časopisju, v radiu, TV itn. Javnosti je vendar treba povedati, da so skromni in niti najmanj megalomanski! Kakšne smešne besede so to: delo, povezanost, skupna stremeljenja — nikakor ne samo prestiž in nagrade.

Leta in leta smo gojili in negovali naše kulturne sejme, se takorekoč učili na napakah, da smo si izoblikovali svoj nacionalni, elitni gledališki festival. Zdaj pa nenadoma neki provincialni samozvanec tepta sveta načela tradicije in hoče besedo »festival« zamenjati z besedo »delovno srečanje«. Zaboga, saj vendar ne moremo dovoliti, da se že vsak začetnik vmešava v našo elito in ruši že ustaljene kulturne norme. Že v redu, demokracija in enakopravnost — ampak red pa le mora biti.

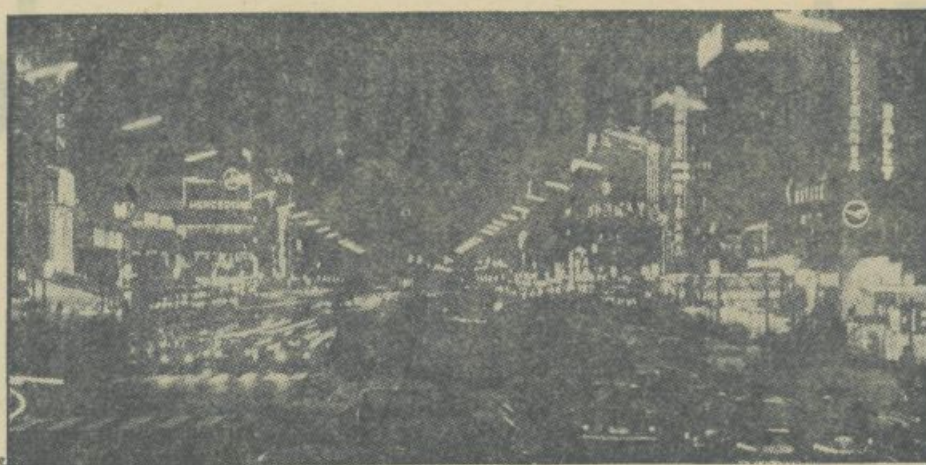
Andrej Stojan

DVA SVETOVA V ENEM MESTU

Univerza oziroma Akademisches Auslandsamt sta v povezavi z nekim centralnim organom priredila informativno ekskurzijo v Bonn in Berlin (nur für Ausländer). Na tej poti smo bili deset dni; živeli smo skoraj več v avtobusu kot v hotelu, dobro jedli na stroške zvezne vlade in poslušali kopico predavanj pretežno politične vsebine, s katerimi so nam naši gostitelji poskušali ustvariti »čimbolj objektivno podoba Nemčije in nemškega vprašanja«, seveda z njihovega, zahodnega vidika.

Incident na meji

Vendar smo pri tem tudi veliko videli. Za uvod so nas peljali v parlament v Bonn — seveda v prazne dvorane in ne na zasedanja. Težišče potovanja je bil Berlin. Naši gostitelji so hoteli doseči od nas nedvomno obsodbo DDR (v uradni terminologiji »Sowjetzone« ali »sogenannte DDR«). Glavni del vse te predstave se je začel na mejnem prehodu med Zahodno in Vzhodno Nemčijo: na eni strani zastave treh zahodnih zaveznikov in Zah. Nemčije, na drugi strani sovjetske in vzhodnonemške; zapornice na cesti, okrog stražni stolpi, bodeča žica in gruča različnih tipov z brzostrelkami. Večina mojih sopotnikov je prišla z Zahoda, zato je bil zanje ta dogodek pravcata pustolovščina. Ko smo se peljali čez tistih petdeset metrov nikogaršnje zemlje, je eden mojih sopotnikov iz avtobusa fotografiral tablo z grbom in napisom: »Willkommen in der DDR«. Na drugi strani so nas najprej pustili čakati pol ure. Nato je prišel graničar in odpeljal našega fotografa

Zahodni Berlin v siju utripajočih reklam

v stražarnico, kjer so mu zastavili nekaj neprijetnih vprašanj in mu uničili posnetek. Proces kontrole na meji, ki se je ponovil pred Berlinom, je ustvaril mučno vzdušje.

Zid, ki trga človeške vezi

O Berlinu je težko reči ali je lep ali ne. Vsekakor pa ga ni mogoče primerjati z drugimi mesti. Starega dela sploh nima; večina zgodovinskih zgradb ni starejša od dvesto let. Mestu se vidi, da so ga planirali za prestolnico. Vtis, ki prevlada, so široke, dolge ulice, ogromno prostora, velike razdalje. Ta pogled stopnjujejo še liki — zapuščina vojne. Ruševin je še vedno veliko, a še več je že pospravljenih, nezazidanih parcel. Tako se v podobi mesta menjujejo predeli s prav vlemestno živahnim življenjem in okoliši, ki so zapuščeni in prazni, ali pa jih označujejo veliki kupi ruševin. Že to se nekako ne sklada s predstavo, kakršne smo vajeni v drugih mestih. Prav posebej pa je Berlin prizadet zaradi delitve. Vsa ta dejstva smo že neštokrat slišali in brali, tudi slike smo že videli v Tovaršu, ampak vse kaj drugega je, če sam vidiš in otipaš tisti zid, ki se vleče skozi mesto. Pravzaprav je bila to perverzna ideja: zid kot obrambno sredstvo v 20. stoletju! Na prvi pogled ne vzbuja velikega spoštovanja ali straha, toda ko se mu približaš, šele opaziš, do kakšnih absurdov je pripeljala politika. Ponekod teče meja vzdolž ceste, tako da je pločnik na zahodu, pročelje hiš pa na vzhodu. Okna so zazidana, čez streho je razpeta bodeča žica. Kjer se zid ne naslanja na hiše, je približno 2,5 do 3 metre visok in posut s steklenimi črepinjami ter zavarovan z bodečo žico. Na oni strani je 50 do 100 metrov širok mrtvi pas, v katerega je prepovedano vstopiti; posejan je z bodečo žico, protitankovskimi ovirami in menda tudi z mi-

nami, na vsakem oglu pa stoji v stražni hišici Vopo (volkspolizist) z brzostrelko in zija z daljnogledom na zid ali na zahodno stran. Na oni strani uporabljajo prav rafinirane metode: vzdolž zidu je več metrov širok pas, ki so ga posuli z zrahljanim peskom, tako da se v njem pozna vsaka stopinja. Na ta način so ljudem preprečili beg na zahod. Vendar se niso zadovoljili s tem; na mestih, kjer so se v prvih dneh po zgraditvi zidu zbirali ljudje in gledali čezenj ter od daleč pozdravljali znanke in sorodnike na drugi strani, so Vopi postavili zaslone (Sichtblenden), tako da niti od daleč ni več mogoče videti na zahod. Kaj pomeni to za Berlinčane, je težko reči; gotovo pa je, da ima večina meščanov sorodnike ali znanke na drugi strani.

Po obisku Vzhodnega predela

Vsa ta stvar ima seveda tudi drugo plat in Zvezna republika Nemčija nikakor ni nedolžna za sedanje stanje, čeprav to vneto zatrjuje. Zid in vse, kar je z njim v zvezi, neusmiljeno uporabljajo v propagandni vojni na obeh straneh. Težko se je ubraniti preprosti človeški čustveni reakciji, ko prisostvuješ vsej tej zmedi. Ta vtis se še okrepi, ko prideš na drugo stran in vidiš Vzhodni Berlin (Vzhodni Berlin lahko obiščejo vsi, celo Francovi Spanci in Južnoafrikanci, le Čangkajskovi Kitajci in Zahodni Berlinčani ne). Verjetno je bilo krivo slabo vreme ali pa prazniki (Velika noč), da se mi je zdel v prvih dveh dneh Vzhodni Berlin v primeri z Zahodnim mrtvo mesto. Nobenih avtomobilov, ljudi, nič reklam, nič luči, veliko več ruševin, povsod parole na rdečem platu. Ta vtis se mi je popravil v zadnjem dnevu obiska, ko sem videl novi center Vzhodnega Berlina, vendar se razlik med obema deloma mesta ne da zatajiti. Gotovo je, da je tem razlikam v precejšnji meri botrovalo dejstvo, da Amerika in Zahodna Nemčija obmetavata Berlin z milijoni (to mi je povedal neki Zahodni Berlinčan). Zahodni Berlin pomeni za Zahod gospodarski, moralni in politični triumf in po vsej verjetnosti ga bodo držali do roba vojne ali pa še dlje.

Schiller in Brecht v gledališčih

Opozoriti moram, da so gledališča v Vzhodnem Berlinu boljša kot v Zahodnem; ondi sem videl Schillerjevega Wallensteina. Na Vzhodu presenetljivo veliko igrajo Schillerja. Zelo dobro so odigrali dve predstavi Brechta v Berliner Ensemble (to gledališče je ustanovil Brecht in ga še vedno vodi njegova vdova Helena Weigel) — Dreigroschenoper in Der aufhaltseime Aufstieg des Arturo Ui. Ta teater je veliko vreden! Zbudil mi je kar nekoliko spoštovanja do naše Drame, ko sem se spomnil na našo predstavo Beraške opere. D. D.

Moskva – Študentje o brezatomskih conah

Študentje mednarodnega prava so se zbrali na konferenci, ki je bila posvečena problemu brezatomskih con v srednji Evropi, na Balkanu, v Afriki, v Latinski Ameriki in jugovzhodni Aziji.

Kakor sklepamo iz poročil novinarskih agencij, konferenci niso prisostvovali predstavniki jugoslovanskih študentov.

Pariz – Protest

Okrog štirideset političnih, študentskih in drugih organizacij je najavilo za 28. april velik protestni shod naperjen proti francoski atomski oborožitvi in za splošno razorožitev. Na shodu bodo poleg drugih sodelovale Socialistična partija (SFIO), Komunistična partija, Združena socialistična partija (PSR), Radikalna stranka, Nacionalna unija študentov (UNEF) in Generalna konfederacija dela (CGT).

Istambul – 12 študentov na svobodi

Sodišče v Istambulu je odločilo, da začasno izpusti na svobodo dvanaest od preko dvajset študentov, ki so bili obtoženi za separatistično delovanje v korist Kurdiv. Te študente so aretirali pred desetimi meseci zaradi obtožbe, da so skušali v Turčiji organizirati skrajno kurdsko gibanje; da so organizirali pošiljanje pomoči v orožju in strelivu kurdskega voditelju El Barzaniju in da so delali za uresničenje neodvisnega Kurdistan.

Alžir – Prve mladinske brigade

V mestu Oued Fauda, približno 200 kilometrov od Alžira, od odprli prvo delovišče alžirskih mladinskih prostovoljnih brigad. Okrog petsto mladincev, razporejenih v petih brigadah, je pričelo dela za pogozditev terena, ki je bil močno prizadet zaradi erozije.

Pri organizaciji tega brigadirskega naselja so sodelovali tudi trije jugoslovanski inženirji, nakdanji člani štabov mladinskih delovnih brigad.

Bonn – Štipendije za študente z Vzhoda

Zahodnonemško ministrstvo za zunanje zadeve je sporočilo, da bo štirinajst sovjetskih znanstvenikov in sto študentov iz držav vzhodne Evrope dobilo štipendije za študij na univerzah v Zahodni Nemčiji. Predstavniki ministrstva je prav tako sporočil, da bo samo en študent iz ZR Nemčije odpotoval na študij v Sovjetsko zvezo, čeprav obstoječi sporazum predvideva dva set štipendij.

Berlin – Zakon o mladini V. Nemčije

V Berlinu je bilo zasedanje Državnega sveta NDR, na katerem so obravnavali načrt zakona o sodelovanju mladine v borbi za izgradnjo socializma v deželi in o vsestranskem razvoju njene iniciative pri vodenju narodnega gospodarstva in države, pri delu in v šolah, na področju kulture in športa. Načrt zakona so pred tem nekaj mesecev obravnavali na mladinskih sestankih.

Državni svet je sprejel končno besedilo zakonskega predloga, ki bo na zasedanju predložen Ljudski zbornici Nemške demokratične republike.

Tehran – 20.000 študentov

V šolskem letu 1963/64 je število študentov iranskih fakultet in visokošolskih zavodov doseglo število 20.000. V inozemstvu pa študira (po podatkih iz lanskega leta) 5200 študentov.

V poročilu, ki ga je izdal statistični oddelek ministrstva za planiranje, je med drugim rečeno, da je v lanskem šolskem letu končalo študij 6377 študentov.

Groningen – Preveč tujih medicincev

Holandska vlada je sprejela odlok o omejitvi števila tujih študentov, ki študirajo medicino na nizozemskih univerzah. Tuji študentje se bodo odslej lahko vpisali samo s posebnim dovoljenjem ministrstva za šolstvo in šole potem, ko bodo zagotovljena mesta za študente iz Nizozemske. Na univerzi v Groningenu študira tačas medicino okrog 70 Norvežanov, na ostalih petih univerzah pa tudi približno sedemdeset. Zanimivo je, da so se vsi ti Norvežani odločili za študij na Nizozemskem zaradi tega, ker so na norveških univerzah omejili število študentov medicine zaradi pomanjkanja prostora.

Zgovorno znamenje berlinskega vzdušja

INDEKS IN... PLAVANJE

Poletna sezona se z naglimi koraki približuje. Zaradi tega, ali pa zaradi pravkar zaključene, prav tako živahne zimske tekmovalne sezone, sva se tokrat ujela z VLADOM BRINOVCEM, študentom IV. letnika medicine in članom PK Triglav iz Kranja. Nekoliko sva pokramljala o plavalnem športu, s katerim se aktivno ukvarja že 10 let. Specialne discipline Vlada Brinovca so »crawl« od 400 do 1500 metrov. »Ali mi lahko poveš nekaj o večjih tekmovanjih, ki si se jih udeležil?«

»Kot član državne reprezentance sem se udeležil evropskega prvenstva v Budimpešti 1958 (pred tem tekmovanjem sem imel deseti najboljši čas v Evropi), dve leti kasneje sem tekmoval na olimpijskih igrah v Rimu in na Mediteranskih igrah. Čeprav sem študent že nekaj let, doslej žal še nisem imel nikoli priložnosti sodelovati na študentskih igrah, čeprav bi lahko že na treh, toliko časa so bili namreč moji rezultati dovolj dobri za uvrstitev v vrsto, ki predstavlja jugoslovanske študente. Medtem bi lahko postal enkrat celo študentski svetovni prvak.«

Zdi se, da je Vladov primer ponoven dokaz že tolikokrat potrjene prakse pri izbiri naših vrhunskih športnikov, ko ne odločajo samo sposobnosti, doseženi rezultati in uspehi, ampak drugi, »zakulisni« činitelji.

»Blizu se tekmovalna sezona. Kako si pripravljen nanjo?«

»S treningom sem pričel v začetku marca. Treniram pa dvakrat do trikrat na teden. Kot verjetno že veš, je bil zimski bazen v Kranju odprt 29. novembra, pozneje pa so ga kar zaprli in tako smo ostali brez možnosti za treniranje prav v času, ko bi to najbolj potrebovali.«

»Kakšni so pogoji v Sloveniji, da bi se plavanje razvilo v množični šport?«

»Za razvoj množičnega in kvalitetnega športa je prvi pogoj večje število zimskih bazenov ustreznih dimenzij. Danes imamo v Sloveniji samo zimski bazen v Kranju in pa »korito« Ilirije. Menim, da bi bilo za Slovenijo boljše, ko bi se lotili sistematične gradnje zaprtih bazenov, saj je pri nas tekmovalna in sploh plavalna sezona dokaj kratka.«

»Ali imaš že izdelan tekmovalni načrt za letošnje leto?«

»Maja bom odšel s klubom na Češko, nato imam na Dunaju troboj Ljubljana—Dunaj—Trst...«

Tekmovanje bo, kot je videti, dovolj. In povsod, kjer se bo Vlado pognal s startnega kamna, mu želimo kaj največji uspeh!

Telesna vzgoja na slepem tiru

Skupščina SRS je v začetku marca na svojem zasedanju obravnavala tudi vprašanje telesne vzgoje na ljubljanski univerzi. Zaradi ugotovitve, da fakultetne uprave kljub priporočilu univerzitetnega sveta tega vprašanja niso dovolj temeljito reševale, je skupščina tokrat zavzela precej ostro stališče. Ugotovitve so bile približno tele: skupščina meni, naj vzgojno-izobraževalne institucije postanejo temeljno torišče množičnega razvoja telesne kulture. V teh ustanovah mora le-ta postati neogiben del učno-vzgojnega procesa, za kar so dolžni skrbeti vsi organi upravljanja teh ustanov, zlasti pa profesorski zbori. Konkretno so za univerzo priporočili takojšnjo uvedbo in popestritev obvezne telesne vzgoje — zaenkrat vsaj za prve letnike.

Pretekla sta dva meseca, fakultetne uprave so o vadbi že večkrat razpravljale, če pa pogledamo trenutno stanje, se nam zdi, da so prav fakultetne uprave in profesorji, ki sede v njih, glavna ovira prodoru telesne vzgoje med študente. Očitno je, da niso sami prepričani o njeni potrebi in pomembnosti, kar lahko delno celo razumemo, saj v svojih študentskih letih tega prav gotovo niso čutili.

Fakultetne komisije za telesno kulturo so takole poročale: **biotehniška** »Vadba bo še v bodoče fakultativna, stalnega predavatelja ni mogoče najeti, ker temu nasprotuje fakultetni svet. **Filozofska**: »FU je priporočila zavrniti zaradi navedbe o enakopravnosti telesne vzgoje z ostalimi predmeti.« **Ekonomika**: »FU se s priporočili sicer strinja, vendar navaja pomanjkanje finančnih sredstev in učnih progra-

mov. Univerzitetni svet naj bi za pouk telesne vzgoje zagotovil dodatna sredstva.« Le zakaj nekaterim sedanja zadostujejo?! **Elektrotehniška**: »O priporočilu konkretno še nismo razpravljali, ker smo imeli težave s preselitvijo.« **FAGG**: »FU se s priporočilom sicer strinja, vendar meni, da brez dodatnih sredstev ni mogoče pristopiti k njegovi realizaciji.« **Pravna**: »Sedaj FU je oblikovala enotno odklonilno stališče proti uvedbi obvezne vadbe, proti namestitvi stalnega strokovnjaka in celo proti zvišanju sredstev!« **Medicinska**: »S priporočilom se v celoti strinjamo. Ko so bili zagotovljeni pogoji za odvijanje vadbe, smo sklenili uvesti v prvi letnik obvezno telesno vzgojo in nastaviti stalnega učitelja.«

Vadba je na vseh navedenih fakultetah tudi letos fakultativna s porazno nizko udeležbo. **FNT**: »V letošnjem šolskem letu smo uvedli obvezno vadbo. Obisk je bil zelo dober (nad 90 odstotkov), zanimanje in veselje do vadbe pa zadovoljivo. Zaradi takega uspeha razmišljamo o uvedbi telesne vzgoje za prihodnje leto celo v drugi letnik.« **Strojna**: »Tudi mi smo letošnji prišli z obvezno vadbo, ki je bila povprečno zelo dobro obiskana. Od 214 študentov jih le 13 ni zadostilo pogojem (75 odstotni obisk). Pričakujemo, da bo zanimanje za vadbo v prihodnjem letu še večje in se bojimo, da bo prostora premalo.«

Če se teh bežnih poročil kritično dotaknemo, nas že na prvi pogled zbode dvoje nasprotujočih si mnenj. Fakultete, ki so z obvezno vadbo že pričele, ugotavljajo presenetljive rezultate, medtem ko se ostale izgovarjajo na pomanjkanje finančnih sredstev, časovnih terminov in pomanj-

kanje prostorov, nekatere (kot npr. pravna) pa menijo, da vadba sploh ni potrebna?! Menimo, da je pomanjkanje finančnih sredstev kaj slab argument, saj so končno vse fakultete dotirane iz istega proračuna in ni jasno, zakaj naj bi bile potrebe enih večje kot drugih. Zanimivo je, da se pogosto postavlja ugotovitev, češ da v urnikih ni mogoče najti prostih terminov. Zakaj pa skoraj vse države na svetu najdejo čas in celo mnogo časa za vadbo? Ali morda študenti v SZ ali ZDA manj študirajo? Čeprav se strinjamo s tem, da je treba čimprej pričeti z gradnjo študentskega športnega centra v Naselju, pa moramo, če skrbno analiziramo izkoriščene kapacitete telovadnic v letošnjem letu, vseeno ugotoviti, da so bile ure in ure popolnoma prazne...

Če primerjamo dejstva, da je bil obisk fakultativne vadbe zelo slab in vzporedno s tem obisk obvezne vadbe in odnos do nje nad vsemi pričakovanji, moramo ugotoviti, da je le obvezna vadba način, s katerim bomo študente prepričali in jih za vadbo navdušili. Zgovoren dokaz so strojniki, saj jih je večina tudi, ko so že dobili frekvence, hodila z enakim navdušenjem na vadbo.

Za gradnjo študentskega športnega centra potrebujemo še 80 milijonov. »Zgoraj trde: »Sredstva bodo sigurno na razpolago, ko bo prišla spodbuda v obliki zadovoljivega obiska vadbe od »spodaj«. Študente bomo le z obvezno vadbo za to ne prisilili, ampak navadili, česar pa nekateri ne morejo, ali pa nočejo razumeti. In tako se še vedno vrtimo v začaranem krogu. Kako dolgo neki še?!

S. RUTAR

Neodgovornost ali nezanimanje?

Lani je bilo izrečenih veliko kritičnih besed, zakaj tudi v Ljubljani študentje ne tekmujejo v ligah, kot je to zelo uspešna oblika tekmovanj v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, ampak se držimo le togih oblik tekmovanj v obliki turnirjev. Prav zato se je Zveza študentskih organizacij za telesno kulturo odločila, da v letošnjem letu, kljub slabim objektivnim pogojem, organizira ligaško tekmovanje v rokometu in košarki. Brez dvoma je takšna oblika tekmovanj bolj zanimiva in privlačna, še posebej, če lahko tekmujejo tudi registrirani igralci. Toda kot kaže, ta trditve ne velja za ljubljanske študente, saj so vedno pogostejši primeri, da se ekipe fakultet teh tekmovanj ne udeležujejo. Vse to kaže neodgovoren odnos do prireditelja, po drugi strani pa tudi precejšnjo nezainteresiranost na fakultetah do teh tekmovanj. Res je, da so se tekmovanja začela nekoliko pozno in so se sedaj že pričela tekmovanja v različnih ligah, katerih se v veliki meri udeležujejo tudi študentje, vendar vse to ne more biti opravičilo, da se tekmovanja kar po vrsti ne udeležijo ekipe FAGG, FNT, strojne, filozofske fakulte-

te in ekipa VSTK, ter predajajo tekme z rezultatom 20:0. Težko si predstavljamo, da v primeru, ko morajo nekateri študentje nastopati v tekmah zvezne in republiške lige, na fakultetah ni drugih študentov, ki bi zamašili te vrzeli, še posebno, če je na fakulteti dovolj tekmovanj med letniki in oddelki. Vsi ti dogodki v zadnjem času mečejo kaj čudno luč na delo športnih društev in športnih komisij na fakultetah.

Pri vsem tem se moramo zavedati, da organizator ZSOTK vlaga v ta tekmovanja precejšnjo denarna sredstva (najemnine telovadnice, sodniki), pozabiti pa tudi ne smemo na trud in prizadevanje študentov pri organizaciji teh tekmovanj. Ker imajo organizatorji tudi s sodniki velike težave, ni prav nič čudno, da se pri ZSOTK sprašujejo, če sploh ima smisel, nadaljevati tekmovanja v taki obliki.

Športna društva in športne komisije po fakultetah morajo posvetiti več pozornosti tem ekipam, kajti v nasprotnem primeri bomo zopet ostali le na pol poti.

—aj

Morda še ne veste, da...

...je bil preteklo nedeljo dosežen nov jugoslovanski rekord obiska neke športne prireditve. Na novem, še nedokončanem stadionu Crvene zvezde v Beogradu je prišlo gledat odločilno tekmo za mesto v vrhu prve zvezne lige med domačim Crveno zvezdo in zagrebškim Dinamom nič manj kot 80.000 gledalcev. Če bi dal organizator v prodajo še več kart, bi bile tudi te gotovo razprodane, saj je bilo zanimanje za to tekmo izredno. Pravijo celo, da bi prišlo na stadion nič manj kot 110.000 ljudi, kolikor jih bo pozneje ta športni objekt lahko tudi sprejel.

...je francoski atlet Michel Jazy po mišljenju francoskih športnih strokovnjakov velik favorit v teku na 5000 m v Tokiu. Jazy je pred nedavnim rekel, da ne bo teklet na 5000 m, temveč tudi na 1500 m, kajti tako se bo lahko pomeril z Novozelancecem Petrom Snellom, ki velja za glavnega favorita na tej krajši progi. Poleg tega se bo verjetno vmešal še kak tretji tekač, če jih ne bo kar več za osvojitve prvega mesta oziroma zlate medalje. Jazy se že od decembra prejšnjega leta marljivo pripravlja za olimpiado, ki je vsak dan bliže.

T. Z.

Tehnološke igre v Tuzli

16. aprila so na nogometnem stadionu »Sloboda« v Tuzli otvorili letošnje tehnološke igre, na katerih so sodelovale moške in ženske reprezentance iz Beograda, Novega Sada, Zagreba, Skopja, Splita, Tuzle in Ljubljane. Prireditve je lepo uspela, saj so se organizatorji zelo potrudili, da bi se udeleženci prijetno počutili. Tekmovanje je potekalo v prijateljskem vzdušju, saj njegov namen ni bil le v tem, da se študentje tehnoloških fakultet iz vse države pomerijo med seboj na športnem področju, temveč da se spoznajo in seznanijo tudi s svojimi študijskimi problemi.

Fantje so tekmovali v nogometu, košarki, rokometu, odbojki, namiznem tenisu in šahu, medtem ko so se dekleta pomerila v košarki, rokometu, odbojki in namiznem tenisu. Tekmovanje v vsaki panogi je najprej potekalo v več skupinah, na-

kar so se zmagovalci posameznih skupin v finalu pomerili med seboj za najvišja mesta.

V ljubljanski ekipi so se zelo dobro odrezala dekleta, saj so se v vseh panogah uvrstila v finale ter tako med moštvimi osvojile I. mesto.

V zanimivi borbi so ljubljanske košarkarice izgubile finalno srečanje z Beogražankami, za katere je igrala tudi reprezentantka Tomasova, ki je z rutino uspela premagati manj izkušene igralko iz Ljubljane in to šele v zadnjih sekundah igre ter tako priboriti Beogradu I. mesto.

Nekoliko več sreče so imele ljubljanke v rokometu, kjer so z veliko borbenostjo in taktiko zasluženo premagale zagrebške kolegice in tako priborile edini pokal ljubljanskemu moštvu.

V odbojki so izgubile finalno igro z Beogražankami in tako osvojile drugo mesto.

V namiznem tenisu je premočno zmagala bivša reprezentantka Marjana Plutova, ker pa v svoji soigralki ni imela dovolj izkušene partnerke, nista zmagali tudi moštveno.

Fantje so precej razočarani, saj so veljali kot favoriti za prva mesta v košarki in rokometu, a so osvojili le tretji mesti, v nogometu pa celo šesto. Vendar jim tega ne zamerimo, saj so ob svečanem zaključku in razdelitvi pokalov vsi poudarjali, da je važna udeležba in da zmaga ni vse.

Končni vrstni red vseh sodelujočih ekip je bil naslednji: Beograd, Tuzla, Ljubljana, Novi Sad, Zagreb, Split, Skopje.

M. PUHAR

Kakšna sreča, da nismo brez napak. Od česa bi potlej živeli humoristi?

Ze od nekda se hranimo s pilulami. Kajti nekateri od nas jedo čevapčice.

Pri nas je nekaj ljudi nezaposlenih. Se več pa je med nami takih, ki so zaposleni, pa nič ne delajo.

Rešimo že vendar enkrat problem nepismenosti! Pričnimo kar pri nekaterih pesnikih!

Kajenje povzroča raka. Podražitev cigaret pa silne glavobole.

Moderniziramo se: v mnogih podjetjih so kupili sodobne aparate za kuhanje ekspres kave.

Samokritiko smo uvedli zaradi narodnega reka: »Kdor prizna, se mu polovica oprusti!«

Razmišljanja

O nas samih

Poznam gospoda, ki se izdaja za tovariša, poznam pa tudi tovariša, ki je pravi gospod.

Zelo smo navdušeni za čistočo. Povsod slišimo: »Mu bom že opral glavo!« ali »Jaz si pri tem umijem roke!«

Ponekod v svetu prireajo maškerade. Nam pa teh ni treba, saj vse leto nosimo domačo konfekcijo.

Vsemirje raziskujemo, da bi morali našli nova človeška bitja. Kakor da nimamo že dovolj sestanovalec!

Huda dremavica se nas mora prijemati, ko pred številnimi problemi zatiskamo oči.

Tudi v naših barih so uvedli strip-tease. Izvajajo ga gostje, ko je treba plačati račun.

Mnoge trgovine zapiramo zaradi inveture. Kasneje zapiramo tudi njihove blaginike.

Nekateri živijo od slave. Ostali pa od honorarjev.

Želva, ki je premagala čas

JAMES THURBER

Nekoga poletnega dne se je na livadi pojavila želva in takoj vzbudila pozornost vseh bitij v travi in na drevju, kajti na njenem oklepu je bila napisana letnica 44 pr. Kr.

»Naša livada je prav zares počaščenaa je izjavila kobilica, »kajti naša gostja je najstarejša od vseh živih bitij.«

»Njej na čast moramo zgraditi paviljona je rekla žaba in lastovke ter ostale ptice so postavile za tako pomembnega gosta res prijetno kupolo iz protja, listja in cvetja.

Orkester murnov je igral v želvino čast, drozg pa je pel. Slavje je bilo slišati na bližnja polja in v gozdove in čedalje več živali se je odločilo, da pride, čeprav od daleč, in si ogleda staro želvo. Tako se je kobilica odločila, da bo za ogled pobirala vstopnino.

»Jaz pa bom vabila noter,« je dejala žaba in tako sta s pomočjo kobilice pripravili res zanimivo špas.

»Njega dni,« je pričela žaba, »je tale želva lezla iz dneva v dan k prvim pričetkom pomnenga časa. Ta velika želva se je rodila pred dva tisoč leti, tistega leta, ko je mogočni Julij Cezar moral umreti. Horaciju je bilo tedaj enaindvajset let in Ciceru je bilo še eno leto živeti.«

Prisotni se niso dosti zanimali za želvine nekdane sodobnike, toda rade volje so plačevali za ogled starega telesa.

Znotraj paviljona je kobilica nadaljevala razlago. »Ta znamenita želva je direktna naslednica ene od prvih družin iz Močvare, je prepevala. »Njen praoče je morda bil prva stvar, ki se je gibala po vlažnih in blatnih bregovih tega ohlajajočega planeta. Takrat poleg prednikov naše prijateljice ni bilo ničesar razen oglja in rek lave.«

Zelo redko uporabljamo silo. Zato tudi imamo toliko nasilnežev.

Ne drži, da je pri nas malo žena na vodilnih položajih. V večini zakonov komandirajo žene.

Ivica Djukić

Nekoga dne je veverica, ki je živela v bližnjem gozdu, skočila pogledat želvo in poslušat vprijočega klicarja.

»Stirindeset pred Kristusom, kje pa!« se je rogala veverica in pogledala kobilico. »Ti si se našla tobačnega soka, tvoja prijateljica žaba pa kresnic. Vrezati star datum v želvin oklep, to je preprosta otroška potegavščina. Tale ni starejša od 1902.«

Ko je veverica gobezdala naprej, so obiskovalci, ki so bili plačali vstopnino, pričeli potihem odhajati in nič več ni množica zunaj poslušala žabe. Črčki so odložili svoje instrumente in izginili tiho kot Arabci, pa tudi drozg je pobral svoje note, odletel in se ni več vrnil. Na nekda srečni livadi ni bilo več čuti veselja in poletje je opešalo kot umirajoč labod.

»Ves čas sem vedela, da ni stara dvatisoč let,« je priznala kobilica, toda legenda je prijala starim in mladim in mnogi so se smehljali, mnogi, ki se že davno niso.«

»In mnogi so se smejali, ki se že leta niso,« je dejala žaba. »Mnogim so se oči svetile in bili so srečni.« Ob tem je želva potočila solzo in se odpravila naprej.

»Resnica ni ne vesela in ne svetla je rekla veverica, »ampak je mizra in temna. Sprijaznimo se z njo!« In naduta in vzvišena je ikonoklastinja predrano stekla nazaj na svoje drevo v gozdu. Nekdaj brezskrbni in veseli glasovi iz trave na livadi so se zdaj združili v otožen in samotni zbor, kot da bi umrl nekdo velik in čudovit in bi ga pokopali.

Nauk: Oh, zakaj mora biti oni, ki razblinja mite, tudi uničevalec upov in zatiralec veselja?

PRIKRADLO SE JE MIMO UREDNIKA

Imela je kot magnet privlačne boke. V njeni bližini so vse moške roke postale — železne.

V eni izmed scen njenega prvega filma bi se morala mlada zvezdnica gola kopati v mleku. Tedaj se je mleko nenadoma podražilo. Vendar scene niso črtali iz filma. Črtali so samo mleko.

»Dragec, kupi mi novo obleko! Na ulici me slačijo pogledi.«

Tajnice večkrat nosijo bele obleke. Znano je, da bela barva pomeni predajo.

Dekolte je po najnovejših modnih zakonih

nih tako povečan, da je prenehal obstajati.

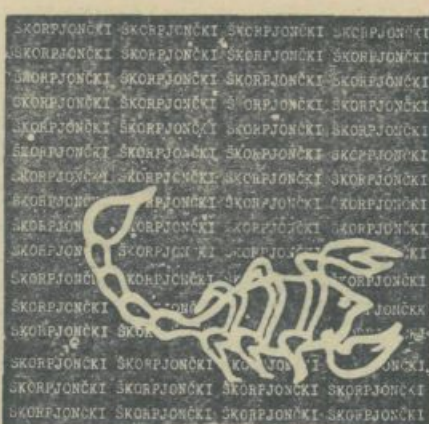
Pogosto so jo vozili v avtomobilih vse dokler se tudi sama ni motorizirala — kupila je otroški voziček.

Bikini je nepotrebna reč, saj tako prav ničesar ne skriva.

Za nekatere igralko z vso pravico pravimo, da so bile v svojem prvem filmu — ODKRITE.

Vse je imela na svojem mestu, razen morale.

Za tisto mesto se je borila z rokami in nogami. Predvsem s tem drugim.

O SKOLJKI

Pridružujemo se tistim, ki menijo, da bi morali v knjižni zbirki »Skoljka« izdati okrogle in šegave zgodbe tudi drugih, morda bolj modernih avtorjev. Mladina pravi, da jim je Balzaca za letos dovolj in da je tudi že preveč zastarel in okoren, čeprav nekaterim še pričara vedre urice.

KORISTNA ZAPOSLOITEV

Na študentski servis so prišli medicinci ponuditi svoje usluge. Za kakšno dobronamerno dvojko ali trojko bi želeli prevzeti čiščenje osebnega avtomobila enega njihovih predavateljev in tako razbremeniti uslužbenke, ki so se doslej morale ukvarjati s tem delom.

PROSVETLJENSTVO

Oni dan smo dobili v roke bilten naše novinarske agencije, ki ima nekaj listov posvečenih samo ozkemu številu bralcev. Postavlja se nam dvojje vprašanje: 1. Ali nimamo pri nas število bralcev že dovolj reducirano zaradi nepismenosti? in 2. Ali gre spet za konjsko potezo nekega uradnika, ki ne zaupa našim ljudem, sam pa ne zna nekaterih stvari zadovoljivo razložiti manj prosvetljenim?

ZNACILNO

Na lepaku tribune »Čas in svet« je narisana ura, ki kaže osem. Kdor pridno zahaja na predavanja v Naselje, natančno ve, da se še nikoli niso pričela točno.

Reklame

Prodajamo novo sredstvo za rast las. Vsakemu zaboju steklenic priložimo tudi kosilnico za travo — brezplačno.

Na trg smo vrgli novo serijo strojev za rotacijo. Zaradi velikega zanimanja prosimo podjetja, da pošljejo naročila vnaprej.

Izdali smo novo serijo otroške literature. Kupite: »Ubojica dječjim licem«, »Lutkica dugih nogu«, »Dadilja i manjake« in druge. Starši, razveselite svoje otroke!

Kupite najnovejši detergent! Ope-re tudi najbolj umazano preteklost! Nezlomljive vaze! Nedvse primerno za družinske prepire in za družine s otroki.

IVICA DJUKIĆ

Kolektiv podjetja MESO — KAMNIK
čestita vsem delovnim ljudem Jugoslavije ob delavskem prazniku 1. maja.

Delovni kolektiv tovarne karoserij AVTOMONTAŽA
Ljubljana, Celovška 180a
čestita delovnemu ljudstvu za 1. maj.

STEKLARNA »BORIS KIDRIČ« ROGAŠKA SLATINA
proizvaja vsakovrstno trgovsko steklo različnih oblik in dezinov — gladko, brušeno in dekorirano, belo in v različnih barvnih niansah, pa tudi visoko kvalitetni svinčeni kristal. Obrat Slovenska Bistrica proizvaja razsvetljavo steklo v vseh mogočih izvedbah. Zaradi dobre kvalitete proizvodov podjetje z uspehom plasira svoje izdelke na tuja tržišča.

Trgovsko in proizvodno podjetje VELEŽITAR — Celje
nudi svojim cenjenim odjemalcem kvalitetne mlevske in pekovske izdelke.

TRGOVSKO PODJETJE PETROL LJUBLJANA, VOŠNJAKOVA 2
Industrijska, transportna in gradbena podjetja!

V naših skladiščih se lahko oskrbite z vsemi vrstami maziv domače proizvodnje.

MURA
tovarna oblačil, perila in pletenin
Murska Sobota
se s kvalitetnimi izdelki priporoča svojim odjemalcem.

Vlagajte pri KOMUNALNI BANKI LJUBLJANA in njenih poslovnih enotah

V LJUBLJANI:
Komunalna banka, Šubičeva 2
Mestna hranilnica ljubljanska, Čopova 3
Bežigrad, Titova 55
Moste, Vide Pregarčeve 8
Šiška, Celovška 99
Vič, Tržaška 36

IZVEN LJUBLJANE:
Domžale, Črnomelj
Grosuplje, Kočevje, Litijska, Logatec, Medvode, Rakek, Ribnica, Vrhnika, Zagorje.

Vaši prihranki bodo varno naloženi, vlagatelji so zavarovani za nezgodno invalidnost in nezgodno smrt.

Posebne ugodnosti boste dosegli, če boste vložili na hranilno knjižico najmanj 50.000 din in jih vezali na odpovedni rok nad eno leto. Take vloge se obrestujejo po višji obrestni meri, razen tega pa so vključene v občasna nagradna žrebanja.

Časopisno podjetje »DELO« — Triglavsko tiskarna — Blaznikova tiskarna — tiskarna »DELO«
nudi vse vrste grafičnih uslug, tiska knjige, časopise, revije, obrazce in druge publikacije, razen tega pa tiska in izdaja časopise:

OSREDNJI SLOVENSKE DNEVNIK »DELO« — vsak dan prinaša vesti, poročila, reportaže in komentarje o vseh pomembnih dogodkih doma in v svetu —

ZABAVNI TEDNIK »TEDENSKA TRIBUNA« — zaradi pestrosti in zanimivosti si je TT pridobil sto tisoče rednih bralcev — tednik z največjo naklado v Sloveniji —

ILUSTRIRANA REVIIJA »TOVARIS« — edini slovenski ilustrirani tednik, z ugan-karsko prilogo »KAJ VEŠ — KAJ ZNAŠ« —

STIRINAJSDNEVNIK »NAŠI RAZGLEDI« — list slovenskega intelektualca, ki posreduje bralcu problematiko našega političnega, gospodarskega in kulturnega dogajanja.

KAM, ŠTUDENT PRAVA?

Ze v torek, 21. aprila, je bila redna letna skupščina ZSJ na pravni fakulteti, katere se je udeležila tretjina vpisanih rednih študentov. Pravniki so s skupščino pobili, da bi se novoizvoljeni fakultetni odbor že letos v hitreje in uspešneje.

Ze dalj časa opažamo, da se študentje prava premalo zanimajo za probleme na fakulteti (reforma reforme študija, sodelovanje študentov v samoupravljanju fakultete, gnotni položaj študentov), kakor tudi za dogajanja izven fakultete, saj le-ta premalo spremlja, se ne udeležuje raznih razprav (na primer v študentskem naselju, na ekonomski fakulteti), ne bere revij, ne sodeluje v študentskem tisku, ne reagira na dogodke pomembne za pravnike, oziroma se vsega tega udeležuje le 20 - 40 študentov (desetina vpisanih), aktivno pa deluje le peščica.

Veren odraz tega stanja je bila tudi diskusija na skupščini, ki se je je udeležilo le pet študentov in še ti so zelo na splošno govorili predvsem o tem, kakšna naj bo kritika in o pisanju Tribune. Niso pa spregovorili o študiju, samoupravljanju, angažiranosti študentov itd. (kar je sicer predsednica fakultetnega odbora omenila v svojem poročilu) niti o vzrokih za neaktivnost študentov.

Ali se res vpisujejo na pravo predvsem tisti, katerim je najvažnejše doseči diplomu, vse ostalo pa jih ne zanima? Je vzrok neangažiranosti večine dobro družinsko materialno stanje? Ali so morda študijski pogoji prezahtevni ali način študija neustrezen in oboje onemogoča izvenštudijsko delo? Je morda temu kriva družinska in šolska vzgoja, ki mladino čisto prilagaja na obstoječe in »vzgaja zavedne državljane«? Ali je lahko pravnik zgolj strokovnjak in ne tudi družbeno angažiran delavec?

Nujno bo analizirati delo študentov prava: študijsko in družbeno-politično in ugotoviti vzroke kritičnemu stanju. To je brez dvoma temeljna naloga ZSJ in pedagoških delavcev na pravni fakulteti.

Cepri, a zadnjo, se je končno tudi letos pričela prava pomlad. Gotovo ni študenta, ki ga to prijetno sonce ne bi zvalilo izmed štirih sten, ki pa so pozimi le najprijetnejše zatočišče. Posedanje pred bloki v študentskem naselju je posebno pri srcu tujim - predvsem študentom iz Afrike, ki sicer pravijo, da je tudi zima edinstveno doživetje, vendar se s toplimi poletnimi dnevi ne da primerjati.

SLABO KLUBSKO ŽIVLJENJE

Cepri je klub študentov okraja Maribor pred dvema leti v bližini Studentskega naselja kupil hišo, ki jo je preuredil v lične klubske prostore z učilnico, dnevnim prostorom za razne igre, radiom in televizijo, odbor na sestankih ugotavlja, da je klubsko življenje kljub temu zelo slabo. Študentje se zbirajo v prostorih le ob televizijskih prenosih športnih tekmoval, drugače pa vladata praznina in tišina. Funkcionarji se trudijo, da bi privedli kakšno izleto, vendar trde, da tudi za njih ni zanimanja, saj je vsaj delno uspel le izlet v Pulo na nogometno tekmo Istra: Maribor. Mentimo, da je podatek, ki kaže, da je od približno 800 mariborskih študentov v klub včlanjenih le 200, od tega je letos plačalo članarino le približno 50 študentov, najzgovornejša slika stanja, ki vlada v klubu. Ko smo predsednika kluba tov. Reberca povprašali po nadaljnjih načrtih, nam je dal odgovor, ki mnogo pove: »Te dni smo poslali v Maribor naše člane, ki so seznanili mariborske maturante o pogojih študija v Ljubljani, v prihodnje bomo poizkusili še z enim izletom, drugače pa pričakujemo, da bo sedaj na pomlad v klubu živahneje, ker bo na dvorišču miza za namizni tenis, ki bo prav gotovo privabila precej študentov.«

Takemu stanju pa je po našem mnenju precej krivo vodstvo kluba, ki primernih prostorov ne poskuša uporabiti tudi za kakšno družabno prireditev, ki bi ob morebitnem uspehu privabila vedno več in več študentov, kateri so ob sobotah zvečer prisiljeni posedati po kavarnah in gostilnah.

PODELITEV DIPLOM

Z več kot polletno zamudo so preteklo soboto na fakulteti za splošno medicino in stomatologijo svečano podelili diplome študentom, ki so končali študij na prvi stopnji stomatološkega oddelka. Diplome je prejelo 76 študentov, ki so s tem dobili pravico opravljati zobozdravstveno prakso kot višji dentisti. Zanimivo je, da večina nadaljuje študij na drugi stopnji, medtem ko se jih je le nekaj zaposlilo in še to le začasno, ker so diplomirali po končanem vpisu v četrti letnik.

DAN MEDICINCEV

Kakor vsako leto, bodo medicinci tudi letos svečano proslavili svoj praznik, dan medicincev in stomatologov. To so sklenili na nedavnem sestanku fakultetnega odbora. Ker so menili, da je čas po prvomajskih praznikih primernejši, bodo za razliko od prejšnjih let, ko so ga proslavljali sredi aprila, letos proslavo prenesli na 14. in 15. maj. Ze v četrtek zvečer se bodo iz vsakega letnika izbrani študenti udeležili svečanega sprejema pri dekanu, v petek pa bodo finalna športna srečanja v nogometu, košarki, šahu in namiznem tenisu. Zvečer bo predvidoma v domu Maksa Perca svečana akademija, na kateri bodo nastopili znani solisti ljubljanske Opere, recitatorji in druge umetniške skupine. Razen kulturnega programa bo spregovoril tudi prof. dr. Neubauer, ki je častni predsednik združenja medicincev, predstavniki Rdečega križa in športnega društva pa bodo podelili prehodno

PRVOMAJSKI PARTIZANSKI POHOD

pred dvajsetimi leti

in danes...

zastavico letniku, ki bo dal največ krvodajalcev, ter pokale in diplome zmagovalcem športnih srečanj. Proslavo dneva medicincev in stomatologov bodo zaključili z družabno prireditvijo.

ENOTNI UČBENIKI

V času tradicionalnih športnih iger elektrotehnikov Jugoslavije, ki so bile od 19. do 21. aprila v Sarajevu, je bilo v tem mestu posvetovanje predstavnikov fakultetnih odborov Zveze študentov vseh elektrotehniških fakultet. Razprave so pokazale potrebo za izdajo enotnih učbenikov za vse fakultete, za kar pa so seveda prvi pogoji enotni učni programi. Ugotovili so, da so v tej smeri od lani napravili mnogo, vendar je prav sedaj, ko se sprejemajo novi statuti, priložnost za dokončno izenačenje vseh učnih programov. Udeleženci so obširneje razpravljali tudi o materialnem položaju študentov elektrotehnikov in sklenili vložiti vse sile za odpravo nepravilnosti, ki se pojavljajo pri podeljevanju stipendij. Bili so mnenja, da so študentje elektrotehnike zaradi nakupa učbenikov in drugih tehničnih pripomočkov v podrejenem položaju, zato so sklenili predlagati, da te fakultete vključijo med deficitne pri dodeljevanju študentskih posojil.

ŠTUDIJ STROJNIŠTVA

V okviru tedna strojnikov, ki je bil te dni v Sarajevu, so na skupnem sestanku predstavnikov ZS in dekanov vseh stroj-

nih fakultet v Jugoslaviji razpravljali o nekaterih aktualnih problemih.

Ker so menili, da je uspeh študija na prvi stopnji v veliki meri odvisen od sposobnosti dijakov, ki jih sprejmejo v prve letnike, so se strinjali s predlogom, da se, tako kot je bila v Zagrebu že do sedaj praksa, tudi drugod uvedejo sprejemni izpiti brez ozira na kapacitete fakultet. Sprejemnega izpita bi bili oproščeni le dijaki ustreznih tehniških srednjih šol. V razpravi so posebej poudarili nujnost, da se zaradi ogromnih razlik v učnih programih posameznih fakultet in pomanjkanja adekvatnih učbenikov čimprej izdela enoten učni program za vse fakultete in izdajo tudi enotni učbeniki. Bistveni del razprave je bil posvečen vprašanju stopenjskega študija. Pokazalo se je, da le majhen del diplomantov prve stopnje odhaja v proizvodnjo, razen tega pa se na fakultete vpisuje velika večina dijakov iz gimnazij, tako da sta dve leti odločno premalo za izoblikovanje strojnega strokovnjaka. Zato so na sestanku soglasno sprejeli predlog, da se študij prve stopnje podaljša na tri leta, študij druge stopnje pa bi ostal dve leti.

ŠEST NOVIH DRUŽIN

Pretekli teden je izvršni odbor Počitniške zveze na univerzi priredil plenem, ki so se poleg celotnega odbora udeležili tudi vodilni funkcionarji družin po fakultetah. Iz razprave so ugotovili, da pomeni letošnje obdobje pri razširjanju organizacije velik korak naprej, saj je izvršni odbor uspel v kratkem obdobju ustanoviti kar šest novih družin, vendar pa na nekaterih fakultetnih odborih le še ni pravega razumevanja za organizacijo, ki se ji zaradi nekoliko neprimerne imena pripisuje vse preveč počitniški značaj. Eden od zaključkov plenuma, ki jih bo izvršni odbor posredoval plenumu komisije za društvene aktivnosti, je, da se stori vse, kar je v njegovi moči, da bi od prihodnjega šolskega leta dalje delale vse družine PZ v sklopu fakultetnih odborov kot enakovredne komisije vsem ostalim. Ker je izvršni svet SRS sprejel sklep, da v proslavi dneva mladosti sodelujejo vse organizacije, je izvršni odbor PZ Slovenije sklenil, da v proslavo vključi tudi teden PZ, ki bo od 17. do 25. maja. V njegovem okviru bodo sodelovale vse enote organizacije. V čast dneva mladosti bodo organizirali ob Zbiljskem jezeru pri Medvodah velik piknik, na katerem naj bi se zbralo čim več ljubljanskih študentov, povabili pa bodo tudi predstavnike ostalih univerzitetnih centrov.

RAZVOJ KOPRSKE LUKE

Pred dnevi sta bili na gradbenem odvoju koprskе luke in o montažnih gradnjah. Predavatelja-projektanta objektov, o katerih sta predavala, sta s pomočjo diapozitivov, lastnih izkušenj in opazovanj osvetlila obravnavano problematiko z vseh aspektov. S tem, da preko svobodne katedre posredujejo študentom svoje izkušnje tudi strokovnjaki, ki so aktivno vključeni v naši gradbeni dejavnosti, je storjena že prvi korak povezave fakultete z operativno. To je že ena od oblik, s katero naj bi znanost, fakulteta in operativna prišla pod skupni imenovalec.

student

BEOGRAD — Studenti moskovske univerze so priredili na medicinski fakulteti uspel večer ruskih pesmi in iger. Vrhunec večera je bil vsekakor, ko se se poslušalci, ki so do zadnjega mesta napolnili veliko dvorano, ob izvajanju nekaterih ruskih pesmi navdušeno vključili v program in skupaj zapeli nekaj pesmi. Mladj ruski umetniki bodo v prihodnjih dneh obiskali še Zagreb, Split in nekatera druga naša študentska središča.

naši dani

SARAJEVO — Univerzitetni svet je na svojem rednem zasedanju sklenil, da morajo biti statuti vseh fakultet sarajevske univerze končani do konca maja, tako da jih bodo v tem času skupno z univerzitetnim statutom predložili v razpravo in potrditev organom skupščine SR BiH. Na seji so sprejeli tudi predlog finančnega plana univerze za leto 1984. Celotna sredstva, ki znašajo 758 milijonov, bodo razdelili tako, da bo znatni del ostal sekretariatu univerze, ki jih bo uporabil za administracijo, za pomoč slabše situiranim študentom, za pomoč nekaterim študentom tretje stopnje, za društveno dejavnost, pouk telesne vzgoje in vzdrževanje zavoda za dokumentacijo. Za zdravstveno zaščito študentov so

predvideli 35, za izdajo učbenikov pa 40 milijonov, kar je znatno več kot prejšnja leta. Odobrena dotacija Zvezi študentov znaša letos 41 milijonov, od tega je več kot 60 procentov sredstev namenjeno AKUD. Počitniški zvezi in Zvezi za tehnično vzgojo. Naj omenimo, da znaša dotacija Počitniški zvezi na naši univerzi 300 tisoč din, medtem ko je v Sarajevu preko 5 milijonov dinarjev. Ob koncu seje so sklenili, da se pospeši akcija za združitve kateder sorodnih fakultet, ker prevladuje mnenje, da prevelika razcepljenost zavira delo posameznih fakultet.

INDEX

NOVI SAD — Kot vsa leta, bodo nasadski študenti tudi letos priredili od 5. do 10. maja tradicionalni, letos že osemnajsti po vrsti, majski festival. Festival se je doslej afirmiral kot ena največjih in najpomembnejših študentskih kulturno-umetniških manifestacij. Kakor prejšnja leta, bodo tudi letos na njem sodelovali predstavniki vseh vrst študentske kulturne dejavnosti iz vse Jugoslavije. Predvideni sta tudi razstavi likovnih del in razstava študentske umetniške fotografije. V času festivala bodo priredili poseben zbor mladih kulturnih delavcev, na katerem bodo razpravljali o najvažnejših vprašanjih naše kulturne politike. Izvedeli smo, da sta iz Ljubljane svoje sodelovanje dosedaj prijavila folklorna skupina France Marolt in Akademski pevski zbor Tone Tomšič.